

Git mtu'ub Pabl ndo' bexa ndencho gezh Roma

Le'a libr Romanos mke'a Pabl pa msaga'al bga'ay li'in tso'o na mkea Jesús gibe'a, zha nit biaj yon ngwa' xa gezh Corinto. Le'a ndo' idub Biblia le'a libr ndee mas ku ndadi'izh xte'e nak ta uzhe'eb wen mbin Cristo Jesús por beuna. Maska biseata ya'ina' Pabl be xmen Cristo ndencho Roma, le'a xa mbi'ínlá xte'e uzhe'eb ndangea ladna bexa Cristo, no ndab xa le'a xa sken ya'ina' bexa. Le'a ta na mas nyu' ladna Pabl nlad xa mas yakbe'ena bexa wa idub gealngea ten Cristo. Nki'in mas xkwa'a utsid bexa itea ta na mbin Cristo gan ta na ngut xa no uban xa. Le'a sian biaj ndadi'izh libr ndee xte'e utsin ndanno Dios be men. Le'a be ta ndee be ta mas nsak mke'a Pabl: le'a itea be men ndap ke ndo' Dios; no uzhe'eb ta nsak ta na ngut Cristo no uban xa; no ta na lá ngungea ladna bexa Israel Cristo, ta we'e le'a bexa na'anpa xa Israel no syo'o gan gap gealnaban kub; no xte'e nsabndo' gak be xmen Cristo no xte'e gun bexa ti'in ten Dios.

Pabl nke'a git ndo' bexa ndencho gezh Roma

¹ Le'a na' ndee Pabl, xa ndun ti'in ndo' Jesucristo. Le'a Dios le'a utezh na' no ulaxo'ob xa na' gudi'izh na' di'izh wen ten xa ndo' be men. ² Le'a di'izh wa ta polta ndab Dios usa'a Dios ndo' be men, lak nkeani'i di'izh ten Dios ta mbidi'izh be profet sakndo' xa. ³ Le'a ta wa cuent ten Xin Dios, Jesucristo Xwan beuna, xa ngol lat xin David.

⁴ No mban xa ndo' gealgut juers ten Espíritu ten Dios, ta na mluu le'a xa Xin Dios no juert nak xa.

⁵ Le'a Cristo uzhe'eb wen ndanno besa, mti xa na' gun na' ti'in ten xa, ndontsa gungea ladna be men xa no uxobgek bexa ndo' xa, bexa ndencho idub ndo' gizhliyo. ⁶ Le'a ta wa no bego ba', le'a Dios le'a mti bega gak bega xmen Jesucristo.

⁷ Nke'a na' git ndee ndo' bego ndencho gezh Roma ba'. Le'a Dios nkwea' ladna bega no mti xa bega gak bega be men umbi'i ten Dios. Na'ab na' ndo' Tad Dios no ndo' Jesucristo Xa Nibe'e, utsin gak bexa ndo' bega no gun bexa wen yoo ladna bega.

Pabl nlad ya'ina' bexa Roma

⁸ Le'a ta na nak beuna xmen Jesucristo, ned nsa na' xno ndo' Dios le'a ta na nge' ladna bega Jesús wa ngen idub ndo' gizhliyo. ⁹ Idub ncho lad na' ndun na' ti'in ten xa, ndadi'izh na' di'izh wen ten Xin xa. Le'a Dios nsobwi'i le'a na' na'ab tse'e ndo' Dios gakno xa bega. ¹⁰ No na'ab na' ndo' Dios tal le'a Dios nlad le'a na' syo'o gan gal ina' bega. ¹¹ Nlad na' gal ina' na' bega, ndontsa utenxe'a na' bega lak nsa'a Espíritu ten Dios, cha mas juert gak lado'o bega. ¹² Mas wen gáp na' le'a beuna utenxe'a be ltsa'a na, ta na dubtsa nge' ladna beuna Cristo.

¹³ Bego nak beuna xmen Cristo, le'a na' nlad ini'i bega le'a sian biaj ndi'izh gal ina' na' bega, parea gast nat gol gun na' gan gal na'. Nlad na' gun na' gan le'a kwa'adta bexa ncho sa ba' ige' ladna Cristo, lak mbin na' be nacion xa'aga. ¹⁴ Li nsabndo' gudi'izh na' di'izh ten Dios ndo' itea be men: tal xa xa ntsid natal xa na'anpa xa ntsid; tal

xa xa ndák natal xa na'anpa xa ndák. ¹⁵ Ta we'e nlad na' galyadi'izh na' di'izh wen ten Cristo ndo' be men ndencho Roma.

Dí'izh ten Cristo ndun wen ya'an be men ndo' Dios

¹⁶ Le'a na' na'anpa ndono ladna di'izh wen ten Cristo, geal le'a-yá le'a nak juers ten Dios ko'o be men ndo' be ke ten bexa tal ton gungea ladna-yá, tal xa xa judio natal na'anpa xa judio xa. ¹⁷ Le'a di'izh wa nluu xte'e wen ya'an be men ndo' Dios, tal le'a bexa ige'tsa ladna Jesús, lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab Dios: "Le'a bexa wen nak ndo' na', le'a ta na nge' ladna bexa na', ta we'e gap bexa gealnaban."

Itea be men uni'í xta'an nsabndo' gun bexa

¹⁸ Gast gibe'a nlen ta ndakloo Dios ndo' itea be ta ugap ndun be men, le'a ta ugap wa nka go'ón be men gealngea ten Dios. ¹⁹ Le'a bexa wa nchando'ka xte'e nak Dios, le'a Dios le'a mluu-yá ndo' bexa. ²⁰ Le'a gast zha utexankata gizhliyo le'a be ta'a mbinde'e Dios ga'al nluu le'a xa ta ugeaka le'a nak Dios no juert nak xa idub tiemp. Ta we'e le'a be men lá yoo gan gab le'a bexa lá ini'í ti ncho Dios. ²¹ Le'a bexa wa uni'íka le'a Dios nchoka, parea lá ndankea bexa Dios lak nsabndo'-yá, no ni lá nsa'a bexa xno ndo' xa. Ndi sbe'en be ta na'an xti'in ndanbe'e bexa, cha mkaw lado'o bexa, ngud myak bexa. ²² Ndab bexa le'a bexa xa ndák, ná le'a ta ndanbe'e bexa wa ta na'an xti'in. ²³ Le'a bexa wa na'anpa ndankea Dios, xa ndon le'a wen no xa na'anpa gat. Ndi ndankea bexa be dios ndande'e bexa, be

ta cuent nak men ngut no ta cuent nak be migin
no be man ndap dap xo'o na no be mbe'al.

²⁴ Ta we'e le'a Dios mla'a gun bexa masta be
ta bzhi'ik nlad bexa, lak ta ugap ncho len lado'o
bexa, gast ndeyunno bexa las bexa be ta bzhi'ik.

²⁵ Le'a bexa wa lá ndangea ladna gealngea
ten Dios, ndi ndankea bexa be ta na'anpa ta
ugea Dios. Ndankea bexa ta mbinde'etsa Dios;
na'anpa ndankea bexa Dios xa na le'a mbinde'e
itea be ta'a, xa na nsabndo' yankea be men idub
tiemp. ¡Lika nak-a!

²⁶ Ta we'e le'a Dios mla'a bexa gun bexa be
ta bzhi'ik nlad bexa, gast ncho be xagots lá nlad
xabgi'i, ndi ngal xa stubga ltsa'a gots xa dub ta
lá nsabndo' gun bexa. ²⁷ No liga le'a ncho be
xabgi'i lá nlad xagots, ndi uzhebpa nlad xa ugal
xa stubga ltsa'a bgi'i xa. Cha li ndun bexa dub ta
nsabndo' idono ladna bexa. Ta we'e le'a nat le'a
bexa wa ncha'tid dub gealkwea' lakka nsabndo'
itid bexa ndun ta ugap wa.

²⁸ Le'a bexa wa lá nlad igondo' Dios, ta we'e
le'a Dios mla'a ndanbe'e bexa be ta ugap no ndun
bexa sbe'en be ta lá nsabndo'. ²⁹ Uzhebpa ndun
bexa be ta ugap nak. Ngal bexa dub xa na'anpa
xa ten xa. No ndun bexa be ta'a na'anpa ga'al
nak. No uzhebpa nlad bexa sian ta'a gap bexa.
No ugap nak bexa ndo' ltsa'a bexa. No uzhe'eb
ndaklono bexa be men ndap ta'a. No ndut bexa
men. No nkwa'an bexa uyo. No ndun bexa
gealkwi'in. No nxeneo ladna bexa be men. ³⁰ No
nisi bexa be men. No ugap ndadi'izh bexa cuent
ten stubga men. No nxeneo ladna bexa Dios. No
kwea' ni'i bexa ndo' be men. No ndanbe'e bexa

le'a bexa mas nsak. No zhin nak bexa. No ngogek bexa sian be ta ugap. No lá nxobgek bexa ndo' be usan ten xa. ³¹ No lá nsakyō'ón bexa. No lá ndun bexa lak ndab bexa. No na'anpa nkwea' ladna bexa be men. No lá ndange' ladna bexa ndo' be men. No na'anpa nlats ladna bexa be men. ³² Uni'íka bexa ta ndabka Dios, le'a bexa li ndun wa nsabndo' gat. Ná le'a bexa bi lika ndun be ta wa, no nten ladna bexa gor na ndun stubga xa be ta ugap wa.

2

Dios gab ná ton ndap ke

¹ Le'a gor na ndab bega le'a stubga men ndap ke, le'a bega nsake le'aka le'a bega, geal le'a bega nogá ndap ke wa. Ta we'e lá nsabndo' li usake bega stubga xa. ² Parea le'a beuna uni'íka le'a gor na ntsaksi Dios bexa ndun ta ugap, le'a ta ndun xa wa utsinka nak. ³ Le'a bego na ndab le'a stub men ndap ke, dub ta no bega ndun, ¿xte'ema nsak bega zha le'a Dios na'anpa utsaksi bega? ⁴ Le'a Dios uzhebpa utsin nak no na'anpa uxax ndakloo xa no uzhebpa nxik xa ndo' be ta ugap ndun bega. ¿Ni lá nyakbe'ena bega zha le'a xa li utsin nak ndo' bega ndontsa yach bega wats xa? ⁵ Ná le'a gealngud ten bega lá ka'ab bega ula'a bega ta ugap nak bega. Ta we'e uzhebpa ini'í bega be gealkwea' gal zha gakloo Dios, cha utsaksi xa be men ndap ke lak nsabndo' gun xa. ⁶ Le'a xa wa kix ndo' kadga be men lak xta'an mbin bexa. ⁷ Usa'a xa dub gealnaban nunk lá idub ndo' bexa ndun be ta wen, bexa nkwa'an

ta gab Dios le'a bexa wen nak nsea nkwa'an bexa dub gealnaban na'anpa initndo'. ⁸ Ná le'a Dios gaklono bexa ndun laktsa nlad na, bexa lá nxobgek ndo' gealngea, ndi sbe'en ta ugap ndun bexa. ⁹ Le'a itea bexa ugap ndun wa uzhebpa ini'í gealkwea' no juert yoo xa, guni'i tal le'a xa xa judio natal xa na'anpa xa judio. ¹⁰ Ná le'a iteanak bexa utsin ndun, le'a Dios gab le'a bexa wen mbin, no gun Dios wen yoo ladna bexa, no wen ya'an bexa ndo' Dios, guni'i tal le'a xa xa judio natal xa na'anpa xa judio. ¹¹ Le'a cuent ten Dios le'a itea be men parej nsak.

¹² Le'a itea bexa na lá nchando' ley ten Dios no ugap ndun bexa, le'a Dios utsaksika bexa maska lá nchando' bexa ley wa. No ligia le'a itea bexa na nchando' ley wa, cha no bexa ugap ndun, le'a Dios utsaksi bexa lak nibe'e ley wa. ¹³ Le'a bexa na ndo'óntsa ley wa cha lá nxobgek bexa ndo'-yá, le'a bexa na'anpa wen nak ndo' Dios. Ná le'a bexa na nxobgek ndo' ley ten Dios wa wenka nak ndo' Dios. ¹⁴ Le'a bexa na'anpa xa judio wa lá nchando' ley ten Dios. Ná le'a gor na ndun bexa lakka ndab ley wa le'a ta wa nluu le'a len lado'o bexa uni'í bexa xte'e nsabndo' gun bexa. ¹⁵ Le'a ta ndun bexa wa nluu cuent nkeani'i ley ten Dios len lado'o bexa wa, le'a bexa uni'í len lado'o na gor ugap ndun bexa no gor utsin ndun bexa. ¹⁶ Le'a gal dub wizh le'a lak nlad Dios le'a Jesucristo gab ná xte'e nak be ta xga'ach ndun be men. Li nak di'izh ndadi'izh na' ndo' be men.

Bexa judio nsea ley ten Dios

¹⁷ Bego na nsalea' xa judio, ndeno bega ley ten Dios. Ta we'e nsak bega le'a bega wen ya'an ndo' Dios, no zhin nak bega ndab bega le'a bega nak xmen Dios. ¹⁸ Uni'í bega xta'an nlad Dios gun bega, no ntsid bega ley ten Dios ndontsa ini'í bega xta'an ta wen gun bega. ¹⁹ Nsak bega le'a bega su'u gab ná xta'an nsabndo' gun bexa lá nchando' Dios, lak dub men ndakno stubga xa lá na' no cuent dub xe'a nsu sa ukaw. ²⁰ No nsak bega nsabndo' uluu bega bexa lá isu'u no bexa lá utsid. Ndeno bega ley ten Dios, ta we'e nsak bega le'a bega uni'í itea be ta'a no nyakbe'ena bega itea be gealngea. ²¹ Parea, ¿xte'e uluu bega stubga men tal le'a bega lid ned utsid ta wa? Ndab bega lá gun bexa gealwa'an, ná le'a bega bi ndunkaga ta wa. ²² No ndab bega lá ugal bexa dub men na'anpa xa ten xa, ná le'a bega likaga ndun. No ndab bega nxee ladna bega ndo' be dios ten be men, ná le'a bega ndowa'an be ta'a ncho sa ndi'ib be dios wa. ²³ Nzhinnona bega ley ten Dios, ná le'a bega lá nxobgek ndo' ley wa, ta ndun le'a be men lá ndap mod ndo' Dios. ²⁴ Le'a ta wa lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a: "Le'a ke ten ta ndun bego xa Israel, le'a bexa xa'aga nacion kwea' ní'i ndo' Dios."

²⁵ Le'a ta na ncho be'e bega wa dub ta nsakka tal le'a bega nxobgek ndo' ley ten Dios. Ná tal le'a bega na'anpa nxobgek ndo' ley wa, le'a ta na ncho be'e bega wa galka na'an xti'in. ²⁶ No tal ton na'anpa ncho be'e cha nxobgek xa ndo' ley, ¿lá ini'í bega zha le'a cuent ten Dios le'a xa wa cuent dub xa ncho be'e? ²⁷ Le'a xa na li na'anpa ncho be'e cha nxobgek xa ndo' idub ley ten Dios wa,

le'a ta ndun xa wa nluu le'a bega le'a ndap ke. Nchando'ka bega ley wa no nchoka be'e bega, ná le'a bega lá nxobgek ndo' ley. ²⁸ Lá gunbe'e bega le'a bega nak bexa judio ta na ndankeatsa bega be costumbr ten bexa judio no ta na ncho be'e bega wa. ²⁹ Le'a xa na ta ugeaka nak xa judio wa, le'a xa wa li nak len lado'o xa, cuent nchoka be'e lado'o xa. Le'a ta wa ta nsa'a Espíritu ten Dios, na'anpa ta ten ley ta wa. Le'a Dios le'a nsak ladna lak nak bexa wa, guni'i xte'e gab be men ndo' bexa.

3

¹ ¿Nat xti'in ta nak beuna xa judio zha? ¿No xti'in ta ncho be'e beuna zha? ² Le'a na' gáp le'a be ta wa nsakka, le'a Dios le'a msa'a di'izh ten na ndo' bexa judio. ³ Le'a ncho bexa judio lá ngun lak ndab bexa ndo' Dios gun bexa. ¿Ta we'e nsak bega zha le'a Dios lá gun ta ndab Dios gun xa wa? ⁴ ¡Le'a ta wa na'anpa li nak! Le'a Dios sbe'en gealngea ndadi'izh, maska itea be men gun gealkwi'in, lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a:

Le'a bexa ini'í le'a ta ndab go ta ugeaka.

No sun ga gan ndo' bexa nsake ga.

⁵ Tal le'a be ta ugap ndun beuna wa nluu le'a Dios mas uzhe'eb wen nak, ¿xte'e gab beuna zha? ¿Ta lid le'a nak ta na ntsaksi Dios bexa ndun ta ugap zha? (Ncho be men li ndab.) ⁶ ¡Le'a na' gáp le'a ta wa na'anpa li nak! Tal le'a-yá li

nak, ¿xte'exá utsaksi Dios be men ndap ke wa zhaga?

⁷ Le'a gor na ndun na' gealkwi'in, tal le'a ta wa mas nluu le'a Dios sbe'en gealngea ndadi'izh, ¿xta'an ndab Dios zha le'a ta ndun na' wa dub ta ugap? ⁸ ¿Xta'an lid mas sian ta ugap gun beuna ndontsa wen ito'o-yá? Ncho bexa ndun gealkwi'in, ndab bexa le'a besa li ndadi'izh ta wa. Ná le'a Dios utsaksi bexa li ndab wa lak nsabndo'-yá.

Itea be men ndap ke ndo' Dios

⁹ ¿Xte'e gab beuna zhaga? ¿Le'a beuna xa judio mas nsak ndo' bexa na'anpa xa judio zha? ¡Le'a na' gáp le'a ta wa na'anpa li nak! Le'a na' yá ndápka le'a bexa judio no bexa na'anpa xa judio itea ndap ke ndo' Dios. ¹⁰ Lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a:

Na'an ton wen nak ndo' Dios,
na'anpa ncho ni dub xa.

¹¹ Na'an ton nyakbe'ena xte'e nak Dios.

No na'an ton nkwa'an Dios.

¹² Le'a itea be men mla'a nes ten Dios,
myak bexa cuent dub xa na'an xti'in.

Na'an ni dub xa utsin ndun;
ni dub xa na'an.

¹³ Le'a ta ndadi'izh bexa wa dub ta bzhi'ik,
cuent dub ba'a nsa'nya'al.

No uzhebpa ndun bexa gealkwi'in
cuent venen ten dub mbe'al.

¹⁴ Uzhebpa nisi bexa be men,
no nxeneo ladna bexa be men.

¹⁵ No uxax ndakloo bexa
cha ndut bexa be men.

- 16** Guni'i pa ndesea bexa ndazha'a bexa ta'a,
no kwea' ndanno xa be men.
- 17** Lá nchando' bexa utsin yoono bexa be ltsa'a
xa.
- 18** No ni lá nzheb bexa ndo' Dios.

19 Ná le'a beuna uni'íka le'a itea be ta ndab ley ten Dios, le'a ta wa ní'i ndo' bexa ncho ndo' ley wa, ndontsa na'an ton gab le'a xa utsin nak ndo' Dios, le'a be men itea ndap ke ndo' Dios. **20** Le'a na'an ton wen ya'an ndo' Dios juers ten ta na nxobgek xa ndo' ley, le'a ley wa ndi nluutsa le'a beuna ndap ke ndo' Dios.

Bexa nge' ladna Jesucristo wen ya'an ndo' Dios

21 Ná le'a nat le'a Dios nluu xte'e syo'o gan wen ya'an beuna ndo' Dios na'anpa juers ten ley wa. Le'a ley mke'a Moisés no ta mke'a be profet ndab xte'e nak ta wa: **22** le'a tal ton ige' ladna Jesucristo, le'a xa wa wen ya'an ndo' Dios. Li gunno Dios tal ton gungea ladna Cristo, guni'i ton nak xa. **23** Le'a itea be men ndap ke ndo' Dios no sit nak bexa wats Dios. **24** Ná le'a Dios uzhebpa utsin nak ndo' be men, ndun xa wen ya'an beuna ndo' xa ni na'an xta'an kix beuna. Le'a juers tentsa ta mbin Cristo Jesús le'a Dios ulo'o beuna ndo' be ke ten beuna. **25** Le'a Dios mtu'ub Cristo ngut xa sakndo' be men, ndontsa yu'u be ke ten bexa na ige' ladna Cristo, ta mluu xte'e utsin nak Dios. Le'a ta ndun Dios nluu le'a xa wen nak, le'a xa mla'a litsa ngwatid be ta ugap mbin be men polta wa. **26** Ná nat msa'a xa Jesucristo wa ta nluu le'a Dios uzhebpa wen nak. Le'a xa sbe'en

utsin ndanno be men, ndun xa wen ya'an bexa
ndo' xa, tal ton ige' ladna Jesús.

²⁷ ¿Nat ncho xta'an izhinna beuna zha? Na'anpa izhinna beuna, le'a na'an ton wen ya'an
ndo' Dios ta na dub ta wen ndun xa. Le'a-yá
ndi ta na nge'tsa ladna xa Jesús. ²⁸ Ta we'e uni'í
beuna le'a be men wa wen nya'an ndo' Dios ta
na nge' ladna bexa Jesús, na'anpa ta na nxobgek
xa ndo' dub ley.

²⁹ ¿Nat zha gab beuna le'a Dios nak Dios tentsa
bexa judio? ¿Lid no nak xa Dios ten bexa
na'anpa xa judio zha? ¡Le'a na' gáp le'a xa noka
Dios ten bexa na'anpa xa judio! ³⁰ Le'a Dios
dubkama ncho. No doubtsa ndun xa wen nya'an
be men ndo' xa, bexa nge' ladna Jesús, guni'i tal
xa xa judio natal xa na'anpa xa judio. ³¹ ¿Cha
gab beuna zha le'a ta na nge' ladna beuna Jesús
wa, we'e le'a ley ten Dios ta na'an xti'in zha?
Na'anpa li nak ta wa, le'a ta na nge' ladna beuna
Jesús, le'a ta wa ndi nluu le'a ley ndakti'inka.

4

Abraham mge' ladna Dios

¹ ¿Nat xte'e gab beuna cuent ten Abraham zha,
usan gox polta ten besa xa judio? ² Tal le'a xa wa
wen mya'an ndo' Dios no be ta wen mbin xa, le'a
xa ndap xta'an izhinna xa, parea le'a xa na'anpa
izhinna ndo' Dios. ³ ¿Xte'e nkeani'i di'izh ten
Dios? Ndab-a: "Le'a Abraham mge' ladna Dios,
ta we'e wen mya'an xa ndo' Dios." ⁴ Ná le'a tal
ton ndun dub ti'in, le'a ta na nka'a xa wa na'anpa
dub ta ga nsa'a xwan ti'in wa, le'a-yá ndi dub ta

nsabndo'ka ika'a xa. ⁵ Pare a le'a tal ton ndap ke
ndo' Dios tal le'a xa ige' ladna Dios, le'a Dios sun
wen ya'an xa ndo' Dios na'anpa ta na ndun xa ta
wen, ndi ta na nge'tsa ladna xa Dios. ⁶ Le'a ta wa
cuent ta mbidi'izh David ná xte'e wen yoo ladna
bexa na wen ya'an ndo' Dios na'anpa juers ten
be ta wen ndun bexa. ⁷ Ndab David:

Uzhe'eb wen yoo ladna be men,
bexa na mbinge' ladna Dios be ta ugap mbin
bexa,
no mtsu'u Dios be ke ten bexa.
⁸ Uzhebpa wen yoo ladna bexa na
lá igo Dios cuent be ta ugap mbin bexa.

⁹ ¿Nsak bega zha le'a sbe'en bexa nchotsa be'e
syo'o gan li wen yoo ladna zha? ¿Nati no bexa
na'anpa ncho be'e syo'o gan li wen yoo ladna
ndo' Dios zha? Ndápka na' le'a Dios mbin wen
mya'an Abraham ndo' xa ta na mge'tsa ladna
Abraham Dios. ¹⁰ ¿Uni'í bega pol wen mya'an
xa ndo' Dios zha? ¿Nchola be'e xa zha nate
biseata? Le'a ta wa ngok zha biseata yoo be'e xa.
¹¹ Tso'o wa uyo'o be'e Abraham, ta nluu le'a xa
wen mya'an ndo' Dios ta na mge' ladna xa Dios
zha biseata yoo be'e xa. Ta we'e le'a Abraham
nak cuent xus itea be men na nge' ladna Dios
mas na'anpa ncho be'e bexa. Le'a bexa wenka
ya'an ndo' Dios ta na nge' ladna bexa Dios. ¹² No
liga le'a Abraham nak cuent xus bexa judio bexa
ncho be'e, tal le'a bexa nge' ladna Dios lak mge'
ladna Abraham Dios zha biseata yoo be'e xa.

Bexa nge' ladna Dios nak xin Abraham

¹³ Le'a Dios ndab le'a usa'a idub gizhliyo ndo' Abraham no ndo' be xin xa. Le'a ta wa na'anpa ta na nxobgek Abraham ndo' ley wa, le'a-yá ndi ta na nge' ladna xa Dios cha li wen mya'an xa ndo' Dios. ¹⁴ Tal le'a bexa ndencho ndo' ley wa ika'a ta nsa'a Dios wa, le'a ta wa gab le'a ta na nge' ladna be men Dios wa ta na'an xti'in. No ta na li ndab Dios ndo' Abraham wa na'antapa gakti'in. ¹⁵ Le'a Dios utsaksi bexa na lá uxobgek ndo' ley ten Dios. Ná tal le'a ley wa na'anpa yoo, le'a bexa wa na'anpa ndap ke ndo' ley.

¹⁶ Le'a ta na nge' ladna beuna Dios, ta we'e ika'a beuna ta ndab Dios wa, dub ta ga nsa'a xa ndo' itea bexa nak xin Abraham. Na'anpa nabtsa bexa judio ncho ndo' ley wa ika'a ta ndab Dios wa, ndi no itea bexa na nge' ladna Dios lak mge' ladna Abraham Dios ika'a ta wa. Ta we'e le'a Abraham nak cuent xus itea beuna. ¹⁷ Lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab Dios ndo' Abraham: "Gunno na' lu xus uzhebpa kwa'ad be men nde ndo' gizhliyo." Li ndab Dios ndo' Abraham geal le'a Abraham mge' ladna Dios, xa na le'a nsa'a gealnaban ndo' be men ngut no ndanno xa dub ta bi na'an cuent dub ta nchola.

¹⁸ Le'a Abraham mbingea ladna le'a Dios gunka lak ndab Dios, parea ni lá ini'í Abraham xte'e ilen-a. Cha ngol gor ngok Abraham xus uzhebpa kwa'ad be men, lak ndabka Dios ndo' Abraham: "Li uzhebpa gak kwa'ad be xin lu." ¹⁹ Le'a Abraham ncho gax dub gayo'o li'in, uni'í xa le'a xa yamer gat. No Sara xagots ten xa dub xa lá yo'o gan gap me'ed. Ná le'a Abraham na'anpa ula'a ta na nge' ladna xa Dios. ²⁰ Le'a xa

sbe'en mbingea ladna le'a Dios gunka lak ndab Dios. No mas mge' ladna xa Dios nsea msa'a xa xno ndo' Dios, ²¹ le'a xa mbingeaka ladna le'a Dios su'u gun itea be ta ndab xa wa. ²² Le'a ta na li mge' ladna Abraham Dios wa, le'a Abraham wen mya'an ndo' Dios.

²³ Le'a di'izh ten Dios nkeani'i le'a Abraham wen mya'an ndo' Dios, parea le'a ta wa na'anpa nabtsa Abraham. ²⁴ Le'a ta wa no beuna ndee, le'a beuna wen mya'an ndo' Dios geal le'a beuna nge' ladna Dios, xa na mxiste Jesús Xwan beuna ndo' gealgut. ²⁵ Le'a Dios le'a mtu'ub Jesús ngut xa ndontsa kix xa be ke ten beuna. Cha mxiste Dios Jesús ndo' gealgut, ndontsa wen ya'an beuna ndo' Dios.

5

Dios mbin wen ya'an beuna ndo' xa

¹ Le'a ta na li nge' ladna beuna Dios, le'a Dios ndun wen ya'an beuna ndo' xa, no myak utsin beuna ndo' Dios juers ten ta mbin Jesucristo Xwan beuna. ² No ta na nge' ladna beuna Cristo wa, we'e le'a Dios uzhe'eb wen ndanno beuna. No nten ladna beuna ndenkea' beuna gal zha na yoo beuna wats Dios. ³ No ntenno ladna beuna be gealkwea' nsatid beuna, le'a beuna uni'í le'a ta wa ndun mas nxik beuna. ⁴ Le'a gor na nxik beuna ndo' be gealkwea', we'e mas gak beuna lak nsak ladna Dios. No gor na nsak ladna Dios lak nak beuna, we'e mas ini'í beuna le'a beuna ika'a ta ndenkea' beuna. ⁵ Le'a beuna uni'í le'a ta na li ndenkea' beuna wa ta ugeakapa yoo, geal

le'a Dios msa'a Espíritu ten na ndo' beuna, ta nluu le'a Dios uzhebpa nkwea' ladna beuna.

⁶ Le'a zha na lá ndap beuna juers ito'o beuna ndo' be ke ten beuna, le'a Cristo ngut sakndo' beuna, zha nsabndo' li gun xa. ⁷ Uzhebpa uzhon bexa ini gat sakndo' stub xa wen nak. Náthal ncho xa sunka rages gat xa sakndo' stub xa uzhe'eb utsin nak. ⁸ Ná le'a Dios mluu le'a xa nkwea'pa ladna beuna, msa'a xa Cristo ngut xa sakndo' beuna maska ugap nak beuna. ⁹ Le'a beuna li wen mya'an ndo' Dios ta na ngut Cristo, mtsi'i xa ten ten xa. Ta we'e uni'í beuna le'a Cristo ko'o beuna ndo' ta utsaksi Dios be men. ¹⁰ Le'a zha na bi sit nak beuna wats Dios, le'a Cristo ngut ndontsa myak utsin beuna ndo' Dios. Le'a nat nak beuna amig ten Dios, mas segurka uni'í beuna le'a beuna no gap gealnaban ndo' Dios lak nban Cristo. ¹¹ No ncho stub ta'a gáp na', le'a beuna ntenno ladna ta mbin Dios, geal le'a Jesucristo Xwan beuna mbin myak utsin beuna ndo' Dios.

Adán no Cristo

¹² Le'a Adán ngok xa ndon le'a ned lá uxobgek ndo' Dios. Le'a ke we'e ngut Adán, no ligat ndat itea be men ke na lá nxobgek bexa ndo' Dios.

¹³ Le'a zha bi na'an ley ten Dios, le'a be men yá ugapka ndun. Ná le'a Dios na'anpa ndab le'a bexa ndap ke, le'a ley wa bi na'an zha wa.

¹⁴ Pare a idub zha uyo'o Adán no gast zha uyo'o Moisés, le'a itea be men ngut. Pare a le'a ta ugap mbin bexa wa na'anpa Itsa'a ta mbin Adán, le'a Adán wa lá uxobgek dub ta unibe'e Dios. Le'a

ncho dub mod le'a Adán wa nak cuent Cristo xa ulen tso'o wa.

¹⁵ Ná le'a ta wen nsa'a Dios ndo' beuna wa xa'aga nak ndo' ta ugap mbin Adán wa. Le'a Adán mbin ta ugap, ta we'e le'a kwa'ad be men ngut. Ná le'a Jesucristo mbin ta wen, ta we'e le'a Dios uzhebpa wen ndanno be men, ntsu'u xa be ke ten bexa wa. ¹⁶ Le'a ta wen nsa'a Dios wa na'anpa nak lak nak ta ugap mbin Adán wa: le'a dubtsa men mbin dub ta ugap, cha ndab Dios le'a men wa ndap ke; ná le'a Dios msa'a dub ta wen ndo' be men mbin sian ta ugap, ta ndun wen ya'an bexa ndo' xa. ¹⁷ Le'a ke ten ta ugap mbin Adán wa le'a itea be men ndat. ¡Parea uzhebpa mas si'il nak ta na mbin Jesucristo! Le'a juers ten ta mbin Jesucristo wa, le'a Dios mluu xte'e uzhe'eb nkwea' ladna xa be men, nsa'a xa dub gealnaban kub, no ndun xa wen ya'an be men ndo' xa.

¹⁸ Le'a Adán mbin ta ugap, ta we'e le'a itea be men nsabndo' gat. Ná le'a Cristo mbin ta wen, ta we'e wen ya'an be men ndo' Dios, no gap bexa gealnaban. ¹⁹ Le'a ta na lá uxobgek Adán ndo' Dios wa, ta we'e le'a kwa'ad be men ndap ke ndo' Dios. Parea le'a ta na mxobgek Cristo ndo' Dios wa, ta we'e le'a kwa'ad be men wen syak ndo' Dios.

²⁰ Le'a Dios msa'a ley ten na ndontsa ini'í be men le'a bexa ndapka ke. Parea maska li sian ke ndap bexa, le'a Dios mas uzhe'eb mluu le'a xa nkwea' ladna bexa. ²¹ Le'a ta na ndap beuna ke ndo' Dios wa, ta we'e nsabndo' gat beuna. Ná le'a juers ten ta mbin Jesucristo Xwan beuna wa,

le'a beuna wen mya'an ndo' Dios no ndap beuna
gealnaban nunk lá idub.

6

Nban beuna ndontsa gun beuna ta nlad Dios

¹ ¿Ta we'e xte'e gab beuna zhaga? ¿Gunta beuna ta ugap ndontsa mas uluu le'a Dios nkwea' ladna beuna zha? ² ¡Le'a na' gáp le'a beuna lá nsabndo' li gun! Le'a cuent ten be ta ugap wa, le'a beuna cuent dub xa ngut. ¿Cha xte'e ikeseara beuna ndo' be ta ugap wa zha? ³ ¿Lá ini'í bega zha le'a beuna dubtsa myak no Cristo, cuent ngutno beuna xa gor na utalea' beuna wa? ⁴ Le'a beuna cuent ngutno xa no mga'achno beuna xa gor na utalea' beuna. No lak mxiste Dios Cristo ndo' gealgut, no liga nsa'a Tad Dios dub gealnaban kub ndo' beuna.

⁵ Tal le'a beuna li ngutno Cristo, no liga gal zha ibanno beuna xa. ⁶ No uni'í beuna le'a ta ugap ngok beuna polta wa ngut ndo' cruz gor na ngut Cristo. Ta we'e yá na'antapa ndencho beuna ndo' be ta ugap. ⁷ Le'a gor na ndat dub men, le'a be ta ugap wa yá lá ndapta juers tso'o xa wa.

⁸ Tal le'a beuna ngutno Cristo, no liga ndan-gea ladna beuna le'a beuna ibanno xa. ⁹ No uni'í beuna le'a Cristo mban ndo' gealgut, yá na'antapa gat xa; le'a gealgut wa yá lá ndapta juers tso'o xa. ¹⁰ Le'a gor na ngut Cristo, le'a xa dubtsa ne'e mbin gan ndo' be ta ugap wa. Ná nat nban xa ndontsa gun xa ta nsak ladna Dios. ¹¹ No liga le'a bega nak cuent dub xa ngut, le'a ta ugap wa yá lá ndapta juers tso'o bega. Ná le'a

Cristo Jesús Xwan beuna msa'a dub gealnaban kub ndo' bega, ndontsa gun bega ta nsak ladna Dios.

¹² Ta we'e lá ula'a bega le'a be ta ugap wa gunta gan ndo' bega; yá lá gaila'ta bega ndo' be ta ugap nlad bega gun bega wa. ¹³ No lá gunti'inta bega las bega gun bega dub ta ugap. Ndi bsa'a bega le'aka le'a bega ndo' Dios cuent dub xa ngutla cha mbangal xa, ndontsa gun bega sbe'en be ta wen ta nlad Dios. ¹⁴ Le'a be ta ugap wa yá lá gunta gan go'o bega. Le'a bega yá na'antapa ndencho ndo' ley, le'a bega ndi ndenchola ndo' ta na uzhe'eb nkwea' ladna Dios bega.

Le'a be xmen Cristo nsabndo' gun be ta wen

¹⁵ ¿Nat xte'e gab beuna zhaga? Le'a beuna na'antapa ige' ladna ley wa, ndi nge' ladna beuna ta nkwea' ladna Dios beuna, ¿ta we'e mas gunta beuna be ta ugap zha? ¡Le'a na' gáp le'a beuna na'anpa li nsabndo' gun! ¹⁶ ¿Lá ini'í bega zha le'a tal bega ndencho ndo' dub men, le'a bega juerska uxobgek ndo' xa wa? No ligal le'a bega ndencho ndo' ta ugap, le'a bega sat. Ná tal le'a bega nxobgek ndo' Dios, le'a bega wen ya'an ndo' Dios. ¹⁷ Polta ndencho bega ndo' be ta ugap. Ná nat nsa na' xno ndo' Dios le'a bega idub ncho ladna nxobgek ndo' be di'izh wen lak mluu be men bega-yá. ¹⁸ Le'a bega uto'ola ndo' ta ugap wa, ndi myak bega dub xa ndun ta nsak ladna Dios. ¹⁹ Le'a na' li ndadi'izh ta wa geal le'a bega ndido nyakbe'ena. Le'a polta le'a bega ndencho ndo' be ta ugap, no sbe'en be ta bzhi'ik no be ta ugap mbin bega. Ná nat byun bega cuent le'aka

bega ndo' ya'a Dios, we'e umbi'i gak bega gun bega sbe'en lak nsak ladna Dios.

²⁰ Le'a polta zha na bi ndencho bega ndo' be ta ugap wa, le'a bega na'anpa ukwa'an gun bega ta nlad Dios. ²¹ ¿Parea xti'in be ta ugap mbin bega wa? Nat le'a bega ndi ndono ladna be ta wa, le'a bega uni'i le'a bexa li ndun wa satka. ²² Nat le'a bega uto'ola ndo' ta ugap wa, myak bega dub xa ndun ti'in ndo' Dios. Nat umbi'i nak lado'o bega ndo' Dios, no gap bega dub gealnaban nunk lá idub. ²³ Le'a tal ton ndap ke ndo' Dios, le'a xa wa satka. Ná le'a tal ton ige' ladna Cristo Jesús Xwan beuna, le'a Dios usa'a dub gealnaban kub ta nunk lá idub.

7

Le'a be xmen Cristo uto'o ndo' ley

¹ Bego nak beuna xmen Cristo, bego na nchando' ley ten Dios, ¿lá ini'i bega zha le'a ley wa nib'e'ndo' be men zha na nbantsa xa?
² Ndab ley wa le'a dub xagots nak xa ten dub xabgi'i zha na nbantsa xabgi'i wa. Ná tal le'a xabgi'i wa gat le'a xagots wa yá na'antapa nak xa ten xa wa. ³ Tal le'a dub xagots ngal stub men zha bi nban xabgi'i ten xa, le'a ta wa dub ke ndo' Dios. Ná tal le'a xabgi'i ten xa wa ngutla, le'a ley wa ndab le'a xagots syo'o gan ika'a stub xabgi'i, le'a ta wa na'anpa dub ke ndo' Dios.

⁴ No liga nak bega nak beuna xmen Cristo. Le'a gor na ngut Cristo, le'a cuent ten ley le'a bega noga ngut. Nat le'a bega ndi nak xa ten Cristo, xa na mban ndo' gealgut, ndontsa gun bega ta

nsak ladna Dios. ⁵ Le'a zha na bi ndesea beuna laktsa nlad beuna, le'a ley wa ndun mas nlad beuna gun beuna ta ugap. We'e le'a ke ten be ta ugap mbin beuna wa, le'a beuna nsabndo' gat. ⁶ Ná nat le'a beuna uto'o ndo' ley wa, yá na'antapa nibe'e ta wa beuna. Na'anpa ndencho beuna ndo' ley polta wa, ndi nxobgek beuna ndo' Espíritu ten Dios.

Be ta ugap ncho len lado'o be men

⁷ ¿Nat xte'e gab beuna zhaga? ¿Gab beuna zha le'a ley ten Dios dub ta ugap? ¡Le'a na' gáp le'a ta wa na'anpa li nak! Ná le'a ley wa mluu ndo' na' ná xta'an be ta ugap. Tal le'a ley wa lá ngab: "Lá isa'ab ladna lu ndo' ta ndap stubga men", le'a na' ni lá iní ti le'a ta wa dub ke ndo' Dios. ⁸ Le'a ta na ndab ley lá gun na' ta wa, ta we'e mas nsa'ab lad na' ndo' be ta'a. Tal le'a ley na'anpa ngab lá gun na' dub ta'a, le'a na' na'anpa nlad gun na' ta wa. ⁹ Le'a polta zha na lá nchando' na' ley ten Dios le'a na' gust ncho'o. Ná le'a gor na mgondo' na' ley wa cha we'e uní na' le'a na' ndapka ke ndo' Dios. ¹⁰ No mgondo' na' le'a ley wa ndi'izh usa'a gealnaban tal le'a na' uxobgek ndo'-yá, parea le'a ta na lá uxobgek na' ndo' ley wa le'a na' nsabndo' gat. ¹¹ Le'a be ta ugap ncho len lado'o na' wa mkedino na'; ta we'e mbin na' ta ugap ta nsabndo' gat na'.

¹² Le'a ley wa ta msa'a Dios, no uzhebpa ta umbi'i-yá no ga'al nak-a no wen nak-a.

¹³ ¿Ndi'izh dub ta wen cha ndi le'a gun gat na' zha? ¡Le'a na' gáp le'a ta wa na'anpa li nak! Le'a na' mbin ta ugap ta we'e nsabndo' gat na'. Le'a

ley wa nluutsa le'a be ta ndun na' wa uzhebpa dub ta ugap ndo' Dios.

¹⁴ Le'a beuna uni'íka le'a ley wa ta msa'a Dios, ná le'a na' nak dub men nsobncho'o ndo' ta ugap.

¹⁵ Lá yakbe'ena na' xta'an lnde'e nak na'. Ncho zha na'anpa ndun na' ta wen nlad na', le'a na' ndi ndun ta ugap, ta nxee lad na' ndo' na. ¹⁶ Tal uní na' le'a ta ndun na' wa ta ugap nak, le'a ta wa nluu le'a na' uní le'a ley ta wenka. ¹⁷ Le'a na' lá nlad li gun na' ta ugap wa, ndi juers ten ta ugap ncho len lado'o na' wa ta we'e li ndun na'.

¹⁸ Le'a na' uní le'a len lado'o na' na'anpa wen nak, le'a na' nlad gun be ta wen, parea ncho zha lá gun na' gan. ¹⁹ Na'anpa ndun na' be ta wen nlad na', ndi ndun na' be ta ugap ta lá nlad na'. ²⁰ Tal le'a na' li ndun be ta ugap ta lá nlad na' wa, le'a ta wa na'anpa le'a na' li ndun, le'a ta wa ndi ta ugap ncho len lado'o na'.

²¹ Lnde'e nak ta ndun na' wa: nlad na' gun na' dub ta wen, parea ncho ta ugap len lado'o na'.

²² Ta ugeaka nlad na' uxobgek na' ndo' ley ten Dios, ²³ parea uní na' le'a len lado'o na' ncho be ta ugap. Le'a ta wa lá nla'a gun na' be ta wen ndanbe'e na', geal le'a na' nsobncho'o ndo' be ta ugap ncho len lado'o na' wa.

²⁴ ¡Uzhebpa pro'ob na'! ¿Ton sun gan ko'o na' ndo' be ta ugap nak na' zha, ta nsabndo' gat na' wa? ²⁵ ¡Nsa na' xno ndo' Dios, le'a Jesucristo Xwan beuna sun gan!

Le'a na' ta ugeaka nlad uxobgek ndo' ley ten Dios, parea le'a na' lá ndun gan ke ten be ta ugap ncho len lado'o na' wa.

8*Bexa ncho lak nlad Espíritu ten Dios*

¹ Nat le'a Dios na'anpa utsaksi bexa nak xmen Cristo Jesúś, bexa na yá na'antapa ndesea laktsa nlad na, ndi ndesea bexa lak nlad Espíritu ten Dios. ² Le'a ta na nak na' xmen Cristo Jesúś le'a Espíritu ten Dios nsa'a dub gealnaban kub, yá lá gaigayo'ota na' ndo' be ta ugap no ndo' gealgut. ³ Na'an ton gun gan gaisa'ab ndo' be ta ugap, ta we'e le'a ley ten Dios wa lá yoo gan ko'o beuna ndo' ta wa. Paree le'a Dios mtu'ub Xin xa ndo' gizhliyo ndee, myak xa dub men cuent be men ndap ke, ná le'a xa ni dub ke lá ndap. Le'a xa ngut sakndo' beuna, ndontsa na'antapa inibe'e ta ugap wa beuna. ⁴ We'e le'a beuna sun gan gun lak nibe'e ley, le'a beuna yá na'antapa ndesea laktsa nlad beuna, le'a beuna ndi ndesea lak nsa'a Espíritu ten Dios.

⁵ Le'a bexa na ndesea laktsa nlad na wa, le'a bexa wa nkwa'an ta nladtsa na. Ná le'a bexa na ndesea lak nsa'a Espíritu ten Dios wa, le'a bexa wa nkwa'an gun ta nlad Espíritu wa. ⁶ Le'a tal ton ukwa'an be ta nladtsa na, le'a xa wa satka. Ná le'a tal ton ukwa'an be ta nlad Espíritu, le'a xa wa gap gealnaban no wen yoo ladna xa. ⁷ Le'a bexa na nkwa'an ta nladtsa na, le'a bexa wa ndun sbe'en be ta lá nsak ladna Dios, geal le'a bexa lá ka'ab uxobgek ndo' ley ten Dios no ni lá isu'uka xa. ⁸ Le'a bexa na ndesea laktsa nlad na wa lá yoo gan gun dub ta isak ladna Dios.

⁹ Ná le'a bego yá na'antapa ndesea laktsa nlad na, ndi ndesea bega lak nsa'a Espíritu wa, le'a xa wa ncho len lado'o bega. Le'a tal ton na'anpa

yoo Espíritu ten Cristo len lado'o na, le'a xa wa na'anpa xmen Cristo. ¹⁰ Ná tal le'a Cristo ncho len lado'o bega, le'a xbi bega ibanka le'a Dios mbin wen mya'an bega ndo' xa. Ná le'a ke ten ta ugap mbin bega wa, le'a be'al las bega satka. ¹¹ Le'a Espíritu ten Dios mxiste Cristo Jesús ndo' gealgut, no liga ixiste xa be'al las ngut bega wa, tal le'a len lado'o bega ncho Espíritu wa.

¹² Bega nak beuna xmen Cristo, nat le'a beuna nsabndo' uxobgek ndo' Dios, lá gunta beuna laktsa nlad beuna. ¹³ Tal le'a bega ndesea laktsa nlad na, le'a bega satka. Ná tal le'a bega ula'a le'a Espíritu ten Dios unitndo' be ta nlad bega gun bega wa, le'a bega gap dub gealnaban nunk lá idub.

¹⁴ Le'a iteanak bexa na nla'a le'a Espíritu ten Dios go'o bexa ndo' ta wen, le'a bexa wa nak xin Dios. ¹⁵ Le'a Espíritu ncho len lado'o bega wa na'anpa gun izheb bega ndo' Dios, lak ncho bexa nzheb ndo' stub men nibe'e xa. Le'a Espíritu wa ndi ndun myak bega xin Dios, ta we'e syo'o gan kwezh beuna Dios, gab beuna: “¡Tad, Xus na!” ¹⁶ Le'a Espíritu wa le'a ncho len lado'o beuna, ta we'e nsa'a beuna cuent le'a beuna xinka Dios. ¹⁷ Le'a ta na nak beuna xin Dios, we'e le'a beuna no gal uso' be ta wen usa'a Dios ndo' Cristo. No tal uxik beuna ndo' be gealkwea' lak utid Cristo, we'e yoono beuna Cristo wats Dios.

Bexa ndenkea' ta usa'a Dios gal uso' bexa

¹⁸ Le'a na' uníka le'a be gealkwea' nsatid beuna nat na'anpa nak dub ta uzhe'eb ndo' lak ta uzhe'eb chul gal uso' beuna wa, dub ta tlaw

ini'í beuna. ¹⁹ Le'a iteanak be ta'a mbinde'e Dios ndenbeas gal gor uluu Dios ná ton nak be xin xa. ²⁰ Nat le'a iteanak ta mbinde'e Dios na'anpa ndun ti'in lak nsabndo'-yá. Na'anpa ke ten na li nak be ta wa, le'a Dios le'a nsensa'ab-a li nak-a. ²¹ Le'a gal dub wizh le'a itea be ta'a mbinde'e Dios yá na'antapa gazha'a, le'a-yá ndi yak kub lak yak kub beuna nak xin Dios. ²² Le'a beuna uni'íka le'a nat le'a iteanak be ta'a mbinde'e Dios cuent nbixti, no nsatid-a dub gealkwea' lak nsak dub xagots yamer gap me'ed.

²³ No na'anpa nabtsa be ta mbinde'e Dios nbixti, le'a beuna no nbixti len lado'o beuna ndalen ndenkea' beuna zha na isen Dios beuna, usa'a xa dub las kub beuna. Le'a Dios le'a msa'ala Espíritu ten na, ta nluu le'a xa sunka itea be ta ndab xa. ²⁴ Le'a zha na mlat Dios beuna ndo' be ta ugap, gast gor we'e ndenkea' beuna gal uso' beuna ta usa'a xa wa. Le'a ta wa dub ta'a biseata ina' beuna, le'a dub ta na' beuna wa na'anpa nak dub ta ti'i ndenkea' beuna. ²⁵ Ná tal le'a beuna ndenkea' dub ta'a bi lá na' beuna, le'a beuna nxik kwenkea' beuna-yá.

²⁶ No ligia le'a Espíritu ten Dios le'a ndakno beuna gun beuna ta lá isu'u beuna. Le'a beuna lá ini'í xte'e nsabndo' inab beuna ndo' Dios, ná le'a Espíritu ten Dios wa nab ndo' Dios sakndo' beuna dub mod na ni lá yoo gan gudi'izh beuna-yá. ²⁷ Le'a Dios xa na nchando' lado'o beuna wa nyakbe'ena ta li ndab Espíritu wa, geal le'a Espíritu wa nab ndo' Dios sakndo' beuna nak be xmen Dios lakka nlad Dios gun xa.

Na'an xta'an gun gan ndo' bexa nak xmen

Cristo

²⁸ Le'a beuna uni'íka le'a bexa na ndankea Dios le'a Dios le'a gun wen ito'o itea be ta'a ncha'tid bexa wa, bexa na mti Dios gak be xmen xa. ²⁹ Le'a zha polta le'a Dios uni'í ná ton bexa gak xmen xa, no mbinbe'e Dios yak bexa wa lak nak Xin Dios. Li le'a Xin Dios wa nak cuent wit ned itea beuna nak xin Dios. ³⁰ Le'a bexa na li mbinbe'e Dios gak be xin xa wa, le'a Dios no bexa wa utezh. Le'a bexa na li utezh Dios wa, le'a Dios no mbin wen nya'an bexa ndo' xa. Le'a bexa na li wen nya'an ndo' Dios wa, le'a Dios le'a usa'a sa yoo bexa wats Dios.

³¹ Nat, ¿xte'eta gab beuna zha? Tal le'a Dios nso' wats beuna, ¿cha ton gun gan ndo' beuna zha? ³² Le'a Dios le'a msa'a le'aka Xin xa ngut ndontsa gap beuna gealnaban. ¿Lid usa'a Dios no itea be ta wen gal uso' beuna nak xmen Cristo zha? ³³ ¿Ton gun gan usake bexa na mti Dios zha? Na'an ton, le'a Dios le'a mtsu'u be ke ten beuna wa. ³⁴ ¿No ton gun gan gab le'a beuna ndap ke? Na'an ton, le'a Cristo le'a ngut cha mban xa ndo' gealgut. Le'a nat le'a xa nsob wats Dios lad ga'al, no nab xa ndo' Dios gakno Dios beuna. ³⁵ ¿No xta'an gun gan lá ikeia ladna Cristo beuna zha? Na'an xta'an, ni gealkwea', no ni ta juert ncho beuna, no ni ta ugap ndanno be men beuna, no ni win, no ni ta lá ndap beuna xab na, no ni ta uzhe'eb ntid beuna, no ni gealgut. ³⁶ Le'a ta wa lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a:

Le'a ta na nak besa xmen go,
ta we'e le'a be men sbe'en nlad gut besa.

Ndanno bexa besa cuent dub borreg gut bexa.

³⁷ Ná le'a beuna uzhebpa ndun gan ndo' iteanak be ta wa, juers ten Cristo xa na nkealadna beuna. ³⁸ Ta we'e le'a na' uní ka na'an xta'an gun gan lá ikealadna Dios beuna, tal le'a beuna gat, no tal le'a beuna bi nban. No ni be angel ten Dios, no ni be mbi bixin, no ni be espíritu nibe'e, no ni be ta ncho nat, no ni be ta ti'i ilen, ³⁹ no ni be ta'a ncho ga'ap, no ni be ta'a ncho xan, no ni stubga ta'a mbinde'e Dios lá gun gan lá ikealadna Dios beuna, ta na nak beuna xmen Cristo Jesús Xwan beuna.

9

Dios mti bexa Israel

¹ Le'a Cristo nsobwi'i le'a na' na'anpa nkwi'inno bega. Le'a na' ngenna len lado'o na' le'a Espíritu ten Dios ndab ndo' na' le'a ta nke'a na' ndee ta ugeaka: ² le'a na' uzhebpa uban nyo'o ladna no kwea' ncho lad na'. ³ Tant nkwea' lad na' be Its'a'a na' bexa judio, gast sni na' utsaksi Dios na', sit yoo na' wats Cristo, tal le'a ta wa sakno bexa wa gungea ladna bexa Cristo. ⁴ Le'a bexa wa nak xa Israel, bexa na mti Dios gak xin Dios. Le'a Dios mlundo' ndo' bexa wa, no mbinno xa bexa dub trat, no msa'a xa ley ten xa ndo' bexa wa. No ndab Dios ndo' bexa wa xte'e yankea bexa xa, no xte'e wen gunno xa bexa. ⁵ Le'a bexa judio ncho nat wa nak xin bexa nsak uyo'o polta wa, bexa ngok usan gox polta ten Cristo, xa nak Dios nibe'e ndo' itea be

ta'a. ¡Le'a itea be men yankea xa idub tiemp!
¡Lika gak-a!

⁶ Le'a na' na'anpa gáp le'a Dios lá ngun ta ndab
xa ndo' bexa Israel wa. Le'a na' ndi gáp le'a
na'anpa itea bexa Israel wa nak xin Dios. ⁷ No
liga na'anpa itea be xin Abraham nak xin Dios,
lak ndab Dios ndo' Abraham: "Le'a cuent ten na',
nabtsa bexa nak ras ten Isaac xin lu gak ras ten
lu." ⁸ Le'a ta wa gab le'a na'an ton gak xin Dios
juers tentsa be usan ten xa. Le'a bexa nak xin
Dios wa li nak juers ten ta ndab Dios usa'a Dios
ndo' Abraham. ⁹ Le'a ta ndee di'izh ndab Dios
ndo' Abraham: "Le'a stub li'in gal na' le'a Sara
xagots ten lu ndapla dub me'ed."

¹⁰ Le'a ta wa Isaac usan gox ten beuna, xa na
uka'a Rebec, cha ngop bexa top me'ed kwach.
¹¹ Le'a zha biseata gal itop me'ed wa, no gor na
biseata gun be me'ed ni dub ta wen no ni dub ta
ugap, le'a Dios uní'i ndo' Rebec cuent ten me'ed,
ta na nluu le'a Dios nti be men nlad xa, na'anpa
nwi'i xa tal xta'an ndun bexa. ¹² Ta ndee ta ndab
Dios ndo' Rebec wa: "Le'a xa gox gun ti'in ndo'
xa tuzh." ¹³ Le'a ta wa lak nkeani'i di'izh ten Dios
ndab Dios: "Le'a na' ndee nkwea' ladna Jacob
ndo' Esaú."

¹⁴ ¿Cha gab beuna zha le'a Dios ugap mbin ta
na li mti xa dub bexa wa? ¡Le'a na' gáp le'a ta
wa na'anpa li nak! ¹⁵ Lak ndab Dios ndo' Moisés:

Le'a na' ilats ladna xa na nlad na' ilats lad na',
no ikwea' lad na' xa na nlad xa ikwea' lad
na'.

¹⁶ Le'a gor na nti Dios dub men, le'a ta wa na'anpa ta le'a men wa nlad no na'anpa ta nkwa'an xa-yá. Le'a Dios ndi le'a nlats ladna xa, ta we'e nti Dios xa. ¹⁷ Lak nkeani'i di'izh ten Dios ndab Dios ndo' faraón: "Le'a na' ulaxo'ob lu nak lu xa nibe'e, ndontsa ulu'u le'a na' juert nak, no igondo' itea be men nde ndo' gizhliyo ton nak na'." ¹⁸ Le'a ta wa gab le'a tal Dios nlad ilats ladna dub men, le'a xa lika sun. No tal le'a Dios nlad yak ngud lado'o dub men, le'a xa likaga sun.

¹⁹ Parea ncho bega gab: "¿Xta'an ndab Dios le'a beuna ndap ke, tal le'a beuna lá yoo gan utsaw ndo' ta nlad Dios gun Dios?" ²⁰ Ná le'a na' gáp, ¿ton nak lu zha gab lu le'a Dios na'anpa utsin ndun? ¿Syo'o gan gab dub gets ndo' xa mbinde'e-yá: "¿Xta'an ngi Inde'e mbinde'e lu na' zha?" ²¹ ¿Lá ini'í bega zha le'a xa ndande'e be ta btsi'in le'a nibe'e ndo' yosid, syo'o gan gunno xa dub ble'a yosid guni'i xta'an nlad xa, tal dub vas mas nsak, natal dub vas uxee nsak?

²² No liga nak ta ndun Dios. Le'a xa nlad ini'í itea be men le'a xa juert nak, no le'a xa ntsaksi bexa ugap nak. Parea ndi mxik xa ndo' bexa na nsabndo' utsaksi xa, bexa ndi'izh gak perdid, ²³ ndontsa ini'í be men xte'e uzhe'eb utsin nak xa ndo' beuna. Le'a polta le'a xa mlats ladna beuna no mti xa beuna yoo beuna wats xa. ²⁴ Le'a beuna nak bexa na mti Dios wa, bexa judio no bexa na'anpa xa judio. ²⁵ Le'a ta wa lak nkeani'i ndo' libr mke'a Oseas, ndab Dios:

Le'a bexa ndi'izh na'anpa nak gezh ten na' wa,
nat le'a na' gáp le'a bexa wa xmenka na'.

Le'a bexa ndi'izh na'anpa nkea lad na' wa,
nat le'a na' nke'aka ladna bexa.

²⁶ No sa na ndáp na': "Le'a bego na'anpa nak
xmen na'",
bi le'aka sa we'e le'a na' gáp le'a bexa wa
nakka xin Dios nban.

²⁷ Le'a profet Isaías noga mbidi'izh cuent ten
bexa Israel, ndab xa:

Le'a be xin Israel uzhebpa yak kwa'ad cuent yux
nde to'o nitsdo'o,
parea na'anpa kwa'ad bexa gap gealnaban
ndo' Dios.

²⁸ Le'a Dios Xa Nibe'e sken gun lak ndab di'izh
ten xa,
utsaksi xa be men nde ndo' gizhliyo lak
nsabndo'-yá.

²⁹ Lak ndab Isaías polta:

Tal le'a Dios xa ndon le'a nibe'e
lá ula'ach dub nde'ep beuna,
le'a beuna ndi'izh initndo'
lak unitndo' be men ndencho Sodoma no
Gomorra.

Bexa nge' ladna Cristo wa wen ya'an ndo' Dios

³⁰ ¿Nat xte'e gab beuna zha? Le'a na' gáp le'a
bexa na'anpa xa Israel wa na'anpa ukwa'an xte'e
wen ya'an bexa ndo' Dios, parea le'a bexa wa
mzhealka ta wa ta na nge' ladna bexa Cristo.
³¹ Ná le'a bexa Israel mkwa'an xte'e wen ya'an
bexa ndo' Dios ta na ndankea bexa ley, parea le'a
bexa lá izheal-a, ³² geal le'a bexa wa mkwa'an-a

juers ten ta na nxobgek bexa ndo' ley, na'anpa juers ten ta na nge' ladna bexa Dios. Le'a cuent ten bexa Israel le'a Cristo nak cuent dub ge' nkate'eb bexa, ³³ lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a:

Bla'ach bego le'a gehz Sion mso' na' dub xa nak
cuent dub ge',
ta ikate'eb be men gast ilayat bexa.
Ná le'a tal ton ige' ladna xa wa,
le'a bexa wa nunk na'anpa ido ladna.

10

¹ Bega nak beuna xmen Cristo, le'a len lado'o na' uzhebpa nlad na' gap bexa Israel gealnaban ndo' Dios, no li na'ab na' ndo' Dios. ² Le'a na' uní le'a bexa wa uzhebpa nlad ukwa'an Dios, parea ni lá ini'í bexa xte'e nsabndo' gun bexa ta wa. ³ Le'a bexa wa lá ini'í xte'e wen ya'an bexa ndo' Dios, ndi nkwa'an bexa ta wa juers ten le'atsa bexa. Lá ka'ab bexa gun bexa ta nlad Dios ndontsa wen ya'an bexa ndo' xa. ⁴ Le'a Cristo le'a mbin cumplir itea be ley ten Dios, ndontsa tal ton ige' ladna Cristo le'a xa wa wen ya'an ndo' Dios.

Itea be men syo'o gan gap gealnaban ndo' Dios

⁵ Le'a cuent ten bexa na nxobgek ndo' ley ndontsa wen ya'an bexa ndo' Dios, le'a Moisés lnde'e mke'a: "Le'a tal ton uxobgek ndo' itea be ley ndee, le'a xa wa gap gealnaban ndo' Dios." ⁶ Ná le'a cuent ten bexa na nge' ladna Cristo ndontsa wen ya'an bexa ndo' Dios, le'a di'izh ten Dios ndab: "Lá gunbe'e lu: ¿Ton ya' gibe'a ba'? —ndontsa ula' xa Cristo ndo' gizhliyo—; ⁷ no ni

lá gab lu: ¿Ton ila' gast xan gizhliyo?" —ndontsa ixiste xa Cristo lat bexa ngut. ⁸ ¿No xte'e ndab di'izh ten Dios zha? Nkeani'i-yá ndab-a:

Gax wats lu nso' di'izh ten Dios,
to'o lu nsea len lado'o lu.

Le'a ta ndee ta ndadi'izh besa, ndab besa ige' ladna be men Cristo: ⁹ Tal ton ga'al gab le'a Jesús le'a nak Xa Nibe'e ten xa, no gungea ladna xa len lado'o xa le'a Dios mxiste Jesús ndo' gealgut, le'a xa wa gap gealnaban ndo' Dios. ¹⁰ Le'a ta na li ndangea ladna beuna len lado'o beuna wa, ta we'e wen ya'an beuna ndo' Dios. No ta na li ndab beuna wa, ta we'e le'a Dios usa'a dub gealnaban kub ndo' beuna. ¹¹ Lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a le'a tal ton ige' ladna Dios, le'a bexa wa nunk na'anpa ido ladna. ¹² Guni'i tal xa xa judio natal na'anpa xa judio xa, le'a Dios dubtsa nak Xa Nibe'e ten iteanak beuna. No uzhebpa wen nak Dios ndo' itea be men na nkwa'an xa. ¹³ Lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a: "Le'a tal ton ukwa'an Dios Xa Nibe'e, le'a bexa wa gap gealnaban ndo' Dios."

¹⁴ ¿Parea xte'e ukwa'an bexa Dios tal le'a bexa lá ndangea ladna xa? ¿No xte'e gungea ladna bexa Dios tal le'a bexa lá ndo'ón di'izh ten xa? ¿No xte'e go'ón bexa di'izh ten xa wa tal na'an ton ndadi'izh-a ndo' bexa? ¹⁵ ¿No ton gudi'izh di'izh wa ndo' bexa tal na'an ton utu'ub xa? Lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a: "¡Uzhebpa chul gor ilansea' bexa ilenno di'izh wen ten Dios!"

¹⁶ Ná le'a bexa wa na'anpa itea nxobgek ndo' di'izh wen ten Dios, lak mke'a Isaías, ndab-a:

"Dios Xa Nibe'e, ¿ncho ton ndangea ladna ta ndadi'izh besa zha?" ¹⁷ Le'a bexa na ndangea ladna Cristo, ned mbi'ín bexa di'izh ten Cristo, ta ndadi'izh be men ndo' bexa.

¹⁸ ¿Ndáp na' le'a bexa Israel lá ngo'ón di'izh ten Dios zhaga? Le'a na' gáp le'a bexa mbi'ínka ta wa, lak nkeani'i di'izh ten Dios:

Le'a ti bexa wa mgen idub ndo' gizhliyo,
gast sa ndon le'a mas sit ndo' gizhliyo mgen
be di'izh ten bexa.

¹⁹ ¿Lid myakbe'ena bexa Israel ta mbi'ín bexa wa zha? Le'a Moisés mke'a ta ndab Dios ndo' bexa Israel wa:

Le'a na' gakno bexa na'anpa nak xmen na',
ndontsa ixeeno ladna bego bexa.

No gakno na' bexa na lá nyakbe'ena,
ndontsa gakloo bego.

²⁰ Le'a Isaías mas ga'al mke'a-yá, ndab Dios:

Le'a bexa na'anpa ukwa'an na', ndi le'a mzheal na'.
No mlundo' na' ndo' bexa na na'anpa in-abdi'izh ma na'.

²¹ Ná le'a cuent ten bexa Israel le'a Dios ndab:

"Idub wizh nlad na' ilen bexa wats na',
bexa ngud nak, no ni lá nxobgek bexa ndo'
na'."

11

Ncho bexa Israel gap gealnaban ndo' Dios

¹ No inabdi'izh na' ndo' bega: ¿Mxelad Dios bexa Israel, bexa nak xmen xa zha? Le'a na' gáp le'a ta wa na'anpa li nak, le'a na' ndee no nak dub xa Israel, dub xa ras Abraham, no dub xa ras Benjamín. ² Le'a Dios na'anpa uxelad be xmen na, bexa na polta mti Dios. ¿Lá ini'í bega zha xte'e ndab di'izh ten Dios cuent ten Elías? Le'a Elías mbidi'izh ndo' Dios utixtino xa bexa Israel, ndab xa: ³ "Dios Xa Nibe'e, le'a bexa wa mbit be profet ten go, no mlate bexa be sa nsa'a besa xnab ndo' go. Le'a na' ndee nabtsa nban, ná nat le'a bexa nlad gut na'." ⁴ Ná le'a Dios cha uka'ab ndab: "Bi ncho stub sga'ad mil xabgi'i nla'ach na', bexa na'anpa nsaxib ndo' Baal." ⁵ No liga nat bi ncho ste'ep bexa Israel nak xmen Dios, le'a xa mti bexa wa ta na wen nak xa ndo' bexa. ⁶ Le'a bexa wa nak xmen Dios ta na li wen nak Dios ndo' bexa, na'anpa ta na wen ndun bexa. Tal le'a-yá ta na wen mbin bexa, le'a ta wa gab le'a ta wen nak Dios wa na'anpa dub ta ga nsa'a Dios.

⁷ ¿We'e xte'e gab beuna zha? Le'a bexa Israel wa mkwa'an ná xte'e wen ya'an bexa ndo' Dios, ná le'a bexa lá ngun gan izheal ta wa. Nabtsa bexa na mti Dios wa mbin gan, le'a iteata bexa wa myak ngud lado'o na. ⁸ Le'a ta wa lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a: "Le'a Dios mbin le'a bexa wa cuent dub xa mla'bea. Ndap bexa ngusndo' bexa, ná lá na' bexa. No ndap bexa ncha' bexa, ná lá ndo'ón bexa. No bi le'a li mya'an bexa gast wizh nat." ⁹ No ndab David:

Le'a be ujest ndankea bexa wa yak dub sa ya'iga'a bexa;
 Le'a bexa wa ikate'eb, cha utsaksi Dios bexa.
¹⁰ Le'a ngusndo' bexa wa yá lá yoota gan iwi'i,
 no itek tso'o bexa idub tiemp.

Bexa na'anpa xa Israel gap gealnaban ndo' Dios

¹¹ Le'a stub ta'a inabdi'izh na': ¿Ukate'ebla bexa Israel, no ulayat bexa gast lá yoota gan yach bexa wats Dios zha? ¡Le'a na' gáp le'a ta wa na'anpa li nak! Le'a ta na lá uxobgek bexa Israel ndo' Dios wa, ta we'e le'a bexa na'anpa xa Israel syo'o gan gap gealnaban ndo' Dios. We'e ini'i bexa Israel ta wa, cha no bexa ilad yach wats Dios. ¹² Le'a bexa Israel lá uxobgek ndo' Dios, ta we'e le'a Dios wen mbinno be men gizhliyo; le'a bexa Israel le'a mla'a Dios, ta we'e wen mbinno Dios bexa na'anpa xa Israel. ¿Lid mas uzhebpa wen yoo be men wa zha, gal zha na yach bexa Israel wa wats Dios?

¹³ Nat gáp na' ndo' bega na'anpa xa Israel, le'a Dios le'a mtu'ub na' gudi'izh na' di'izh ten xa ndo' bega, no nsak na' le'a ti'in wa uzhe'eb dub ta nsak. ¹⁴ Nlad na' le'a bexa ltsa'a na' bexa Israel ini'i ta ndun bega, cha no bexa yach wats Dios. ¹⁵ Le'a Dios mla'a bexa Israel wa, ndontsa le'a iteata be men yoo gan ibii wats Dios. Le'a gal zha na yach bexa wa wats Dios, le'a ta wa gak cuent ibangal bexa ndo' gealgut. ¹⁶ Tal ton usa'a dub pan ndon le'a ned ndo' Dios, we'e le'a itea be pan nto'o ko'ob wa ta tenka Dios. No tal le'a be lo dub ya ta tenka Dios, we'e le'a itea be xos-a ta tenka Dios. No liga le'a be usan gox ten bexa

Israel wa ngok xmen Dios, ta we'e nogax bexa nak xin bexa wa gal gor gak xmen Dios.

¹⁷ Le'a bexa Israel nak cuent be xos dub ya olivo, be ná myabto'og. Ná le'a bego nak cuent xos stubga ya olivo yo'o ulen. Cha ndi le'a bega mge'al ndo' ya ned wa sakndo' be ná myabto'og wa, ndontsa gunti'in bega be lo ya wa no nits ten ya wa. ¹⁸ Parea lá izhinna bega ndo' bexa Israel bexa nak cuent ta myabto'og wa, le'a be xos dub ya na'anpa le'a ndun nsobnge'a xan ya wa. Le'a xan ya wa ndi le'a ndun ndi'ibnge'a xos-a.

¹⁹ Ncho bega gab le'a be xos ya wa myabto'og ndontsa ige'al bega ndo' ya wa. ²⁰ Le'a ta wa ta ugeaka. Le'a bexa wa myabto'og geal le'a bexa lá ige' ladna Cristo. We'e le'a bego mge' ladna Cristo, cha mge'al bega ndo' ya wa. Parea lá izhinna bega, ndi bla'ach bega le'aka bega. ²¹ Tal le'a Dios li ulobto'og bexa le'apa nak xos ya wa, no ligasyo'o gan gunno xa bega. ²² Binbe'e bega xte'e uzhe'eb utsin nak Dios ndo' be men, no xte'e ntsaksi xa be men. Le'a xa ntsaksika bexa lá nxobgek, parea uzhebpa utsin gunno xa bega tal le'a bega ige'ta ladna xa. Ná tal le'a bega na'anpa li gun, le'a Dios no bega kabto'og. ²³ No tal le'a bexa Israel ige' ladna Cristo, le'a Dios uke'al bexa le'aka ndo' ya wa, le'a Dios ndap juers gun xa ta wa. ²⁴ Le'a bego ba' nak cuent be xos ya olivo, ya yo'o ulen wa, cha mge'al bega ndo' ya olivo, ya wen wa. Parea le'a bexa Israel cuent nak be xos le'aka ya wen wa, ta we'e mas lid bid uke'al Dios bexa ndo' le'aka sa myabto'og bexa wa.

Dios ilats ladna bexa Israel

25 Le'a na' nlad ini'í bega dub ta uga'ach ten Dios, ndontsa lá izhinna bega: le'a bexa Israel myak ngud lado'o na dub nde'ep, gast gal zha na le'a bexa na'anpa xa Israel gungea ladna Cristo, gast plo mti Dios bexa. **26** We'e le'a itea bexa Israel gap gealnaban ndo' Dios, lak nkeani'i di'izh ten Dios ndab Dios:

Le'a gehz Sion ito'o dub xa ux'a'ak be men,
xa na ko'o bexa Israel ndo' ta ugap.

27 Le'a ta wa trat gunno na' bexa,
gor na utsu'u na' be ke ten bexa.

28 Le'a kwa'ad bexa Israel mxelad di'izh wen ten Cristo, ta we'e le'a bega na'anpa xa Israel syo'o gan ibii wats Dios. Ná le'a Dios bi nkwea' ladna bexa wa le'a xa wa mti be usan gox polta ten bexa. **29** Le'a dub ta'a ga nsa'a Dios, le'a xa lá ulat-a. No ligia le'a bexa na mti Dios, le'a Dios lá ula'alad bexa. **30** Polta le'a bega lá nxobgek ndo' Dios. Ná nat le'a Dios mlats ladna bega geal le'a bexa Israel wa lá uxobgek ndo' Dios. **31** Nat le'a bexa wa lá nxobgek ndo' Dios, ná le'a Dios ilats ladna bexa wa lak mlats ladna xa bego. **32** Le'a Dios le'a mluu le'a itea be men lá uxobgek ndo' xa, ndontsa uluu xa le'a xa ilats ladna itea be men.

33 ¡Uzhebpa nyakbe'ena Dios itea be ta'a, no nchando' xa itea be ta'a! ¡Na'an ton yoo gan ini'í xte'e ndanbe'e Dios, no xta'an ndun xa! **34** ¿Ti ncho ton nyakbe'ena ná xta'an ndanbe'e Dios zha? ¿No ti ncho ton syo'o gan utenxe'a Dios zha? **35** ¿No ti ncho ton ned msa'a ta'a uka'a Dios

zha, ndontsa juerska kix Dios ika'a xa wa? ³⁶ Le'a iteanak be ta ncho, le'a Dios le'a mbinde'e-yá no ndun xa le'a-yá ndun ti'in no nluu-yá le'a xa ndon le'a juert nak. ¡Le'a Dios le'a nak xa ndon le'a si'il idub tiemp! Lika nak-a.

12

Xte'e nsabndo' gun be xmen Cristo

¹ Bego nak beuna xmen Cristo, le'a ta na uzhe'eb nlats ladna Dios beuna, ta we'e na'ab na' ndo' bega usa'a bega le'aka le'a bega ndo' Dios, cuent dub xnab nban gak bega, ta umbi'i nak ndo' xa, no ta nsak ladna xa. Le'a ta wa lak nsabndo' yankea beuna Dios. ² Lá gak bega lak nak be men ncho nat, ndi bla'a bega uche'a Dios mod gunbe'e bega, ndontsa li igondo' bega xta'an nlad Dios gun bega: le'a ta wa ta utsin nak, no ta wen nak, no ta ga'al nak.

³ Le'a Dios utsin mbinno na', msa'a xa ti'in ten xa gun na'. Ta we'e le'a na' gáp ndo' bega, le'a kadga bega lá gunbe'e le'a bega mas nsak ndo' lakka nak bega. Ndi utsin binbe'e bega cuent ten le'aka le'a bega, laktea msa'a Dios nge' ladna bega xa. ⁴ Le'a las dub men ndap sian lea' na, parea na'anpa itea-yá dubtsa ti'in ndun. ⁵ No ligal le'a beuna kwa'ad nak xmen Cristo, le'a beuna nak cuent las Cristo, no dubtsa xkwa'a be men nak beuna.

⁶ Le'a Dios nsa'a sian be ta ndák beuna, laktea nlad xa usa'a xa-yá ndo' kadga dub beuna. Tal le'a Dios nsa'a gudi'izh dub xa sakndo' Dios, le'a xa wa nsabndo' li gun lak plo nge' ladna xa Dios. ⁷ No tal le'a stub xa ndák ndun ti'in ndo' be ltsa'a

xa, le'a xa wa nsabndo' li gun ti'in wa. No dub xa ndák nluu be men, le'a xa wa nsabndo' li uluu bexa. ⁸ No dub xa ndák ntenxe'a be men, le'a xa wa nsabndo' li gun. No dub xa ndák nsa'a ta nki'in stub men, le'a xa wa nsabndo' usa'a-yá dub lak ndap xa-yá. No dub xa ndák nchansu be men, le'a xa wa nsabndo' utsin gun ta wa. No dub xa ndák nlats ladna be men, le'a xa wa nsabndo' iten ladna li gun xa.

⁹ No bkwea' ladna bega be ltsa'a bega idub ncho ladna bega. No bxee ladna bega ndo' ta ugap, ndi usankea bega tso'o ta wen. ¹⁰ Utsin gok bega ndo' be ltsa'a bega lak nsabndo' gak dub xa ndo' wit xa. No gop bega mod ndo' be ltsa'a bega.

¹¹ No lá icha'ab bega gun bega ti'in, ndi idub ncho ladna bega bin bega ti'in ten Dios Xa Nibe'e.

¹² Bten ladna bega ndalen ndenkea' bega gal uso' bega ta usa'a Dios. No bxik bega ndo' be gealkwea'. No gab ge'al bidi'izhno bega Dios.

¹³ Gokno bega bexa no nak xmen Dios be ta nki'in bexa. No utsin binno bega bexa ndi'id ina' bega.

¹⁴ Le'a gor na ugap ndanno be men bega, unab bega ndo' Dios gakno Dios bexa. Na'anpa inab bega ini'i bexa gealkwea', ndi unab bega gakno Dios bexa.

¹⁵ Bten ladna bega gor na ncho bexa nten ladna. No bi'in bega gor na ncho bexa ndo'on.

¹⁶ Utsin ute bega no be ltsa'a bega. Lá izhinnna bega, ndi bchealtsa'a bega bexa uban nak. No na'anpa izhinnona bega be ta ndák bega.

¹⁷ Lá ukixke bega be ta ugap ndanno be men bega, ndi bte'a ladna bega utsin gak bega ndo'

itea be men. ¹⁸ Tal syo'o gan gast plo yakea bega, wen kwe bega no itea be men. ¹⁹ Bego na nkwea' lad na', lá ukixke bega ta ndanno dub men bega. Ndi bla'a bega le'a Dios le'a utsaksi xa wa, lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab Dios:

Le'a na' ndee le'a utsaksi bexa,
no ukixke na' be ta ugap mbin bexa.

²⁰ No ndab-a:

Le'a tal ton dub xa ndaklono bega,
tal le'a xa wa ndanna, bsa'a bega ta gaw xa.
No tal le'a xa ndak ladna, bsa'a bega ta goo xa.
We'e ido ladna xa no ta na ndun xa wa.

²¹ Lá ula'a bega le'a ta ugap ndun stub men wa gun gan ndo' bega, cha no bega gun ta ugap. Ndi wen binno bega bexa wa, cha li gun bega gan ndo' ta ugap.

13

Nsabndo' uxobgek be men ndo' bexa nakti'in

¹ No bxobgek itea bega ndo' bexa nakti'in, le'a bexa nakti'in wa na'an, tal le'a Dios lá igo bexa. Le'a itea bexa wa le'a Dios le'a mte xa. ² Le'a tal ton nkabto'o ndo' bexa nakti'in, le'a xa wa ntidnsa'ab ndo' lak nlad Dios, cha ini'í xa gealkwea' lak nsabndo'-yá. ³ Le'a bexa ndun ta wen na'anpa nzheb ndo' bexa nak ti'in, ndi le'a bexa ndun ta ugap nzheb ndo' bexa wa. Tal le'a bega lá nlad izheb ndo' bexa nakti'in, utsintsaa gak bega. We'e le'a bexa wa gab le'a bega utsin

nak. ⁴ Le'a Dios le'a ulo bexa nakti'in wa ndontsa gakno bexa bega. Ná tal le'a bega ugap gun, we'e bzheb bega ndo' bexa wa le'a bexa na'anpa ga lba'atsa ndeno spad. Le'a bexa wa nso' ndo' ti'in ten Dios, ndontsa utsaksi bexa be men ndun ta ugap. ⁵ Ta we'e bxobgek bega ndo' bexa wa, na'anpa ta na utsaksitsa xa bega, ndi ta na uni'ika bega le'a ta wa ta nsabndo' gun bega. ⁶ No utix bega med ndo' gobier lak nsabndo'-yá, le'a Dios le'a ulo bexa gun bexa ti'in wa. ⁷ Bsa'a bega ndo' kad dub xa lak nsabndo'-yá: ndo' bexa nakti'in bsa'a bega med lak nsabndo'-yá. No gop bega mod ndo' bexa wa, no utsin bidi'izh bega ndo' bexa wa lak nsabndo'-yá.

Nsabndo' ikwea' ladna bexa be ltsa'a xa

⁸ Na'anpa isa'ab bega ndo' ni dub men, ndi bkwea' ladna bega be ltsa'a bega. Le'a tal ton ikwea' ladna be ltsa'a na, le'a xa wa ndunka lak ndab ley ten Dios. ⁹ Ndab-a: "Lá ugal bega stub xa na'anpa xa ten bega. Lá gut bega men. Lá gun bega gealwa'an. Lá gun bega gealkwi'in. Lá isa'ab ladna bega ta ndap stub men." Le'a ta gáp na' ndee nak xan itea be ta wa no iteata be ta'a unibe'e Dios: "Bkwea' ladna lu be ltsa'a lu lakkata lu." ¹⁰ Le'a tal ton nkwea' ladna be ltsa'a na, le'a xa na'anpa ugap gunno bexa wa. Ta we'e tal le'a bega nkwea' ladna be ltsa'a na, le'a bega ndunka lak nibe'e ley ten Dios.

¹¹ Li nsabndo' gun bega ta wa, le'a beuna uni'í xte'e nak tiemp nat. Lá gak beuna cuent dub xa naxyats, le'a nat le'a wizh ilen Cristo mas gax nak ndo' zha ned mbingea ladna beuna xa. ¹² Le'a nat uzhebpa nchaseala te'al, yamer gat stub xe'a.

Nat yá lá gunta beuna be ta ugap nak, ta ndun be men sa ukaw. Ndi gun beuna be ta wen, ta ndun be men ndo' xe'a. ¹³ Utsin ikesea beuna lak utsin nkesea dub xa ndo' xe'a. Lá ikesea bega ndo' be gast ncho ta ugap. No lá gun bega gealgu. No lá ugal bega stub men na'anpa xa ten bega. No lá gun bega be ta ugap ltsa'a ta wa. No lá ukwa'an bega uyo. No lá ixeeno ladna bega be men ta na ndap xa ta'a. ¹⁴ Ndi gok bega lak nak Jesucristo Xa Nibe'e, yá lá ukwa'anta bega be ta nladtsa bega.

14

Lá inisi be xmen Cristo be ltsa'a na

¹ Utsin gok bega ndo' bexa tilaw ndangea ladna Cristo, lá kuyoto'ono bega xa. ² Le'a ncho bexa ndab syo'o gan gaw itea be ta'a, ná le'a ncho bexa tilaw ndangea ladna Cristo ndi ndaw xa sbe'en ta uge'a. ³ Le'a bexa na ndaw itea be ta'a wa lá nsabndo' inisi bexa na lá ndaw-a. No ligia le'a bexa na lá ndaw itea be ta'a lá nsabndo'ga inisi bexa na ndaw ta wa, le'a iteanak bexa wa dubtsa nsak ndo' Dios. ⁴ ¿Ton nak bego nisi bega bexa wa, bexa na no ndun ti'in ndo' Dios? Le'a Dios le'a nak xa nibe'e bexa wa, gab xa tal le'a ta ndun bexa wa ta wen natal ta lid le'a nak-a. Le'a Dios ndap juers ndakno xa bexa gun bexa ta wen.

⁵ Le'a ncho bexa ndab le'a dub wizh mas nsak ndo' stub wizh, no ncho bexa ndab le'a itea be wizh parej nak. Le'a kadga dub beuna nsabndo' ini'í xte'e ndanbe'e beuna cuent ten ta wa. ⁶ Le'a xa na ndab le'a dub wizh mas nsak ndo' stub wizh wa, no xa na ndab le'a itea be wizh parej

nak wa, le'a itop bexa wa nsak le'a ta ndun xa wa ta nsak ladna Dios. No liga le'a xa na ndaw itea be ta'a wa no xa na lá ndaw-a, le'a itop bexa wa nsak le'a ta ndun xa wa ta nsak ladna Dios, no nsa'a bexa xno ndo' Dios.

⁷ Le'a zha nban beuna no zha gat beuna le'a beuna na'anpa le'a nibe'e beuna. ⁸ Le'a zha nban beuna le'a beuna nde ndo' ya'a Dios. No zha gat beuna, le'a beuna nde ndo' ya'aka Dios. Tal nban beuna natal gat beuna, le'a beuna ndeka ndo' ya'a Dios. ⁹ Le'a Cristo ngut no mban xa ndontsa gak xa Xa Nibe'e ten bexa ngut nsea bexa nban.

¹⁰ ¿Parea xta'an nisi bega stub xa no nak xmen Cristo zhaga? ¿No xta'an ndab bega zha le'a bega mas nsak ndo' xa wa? Le'a gal dub wizh le'a beuna itea kwe ndo' Cristo. ¹¹ Lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab Dios:

Le'a na' gáp le'a itea be men isaxib ndo' na'.

No igondo' iteanak be men le'a na' le'a nak Dios.

¹² Le'a ta wa gab le'a kadga dub beuna iso' ndo' Dios, gab beuna ndo' Dios ná xta'an mbin beuna.

Lá gun beuna dub ta utsabgix stub xa

¹³ Ta we'e lá nsabndo' inisi beuna stub xa no nak xmen Cristo. Ndi ula'ach beuna lá gun beuna dub ta'a utsabgix xa ndo' ta ugap. ¹⁴ Le'a na' uní lak mluu Jesús ndo' na', le'a ni dub ta ndaw men na'anpa gab Dios lá gaw beuna-yá. Ná le'a tal ton gunbe'e le'a Dios lá nlad gaw xa dub ta'a, le'a xa wa lá nsabndo' gaw ta wa. ¹⁵ Ná le'a tal ta ndaw bega wa gun lá utsin yoo ladna

dub ltsa'a bega, le'a ta wa nluu le'a bega na'anpa nkwea' ladna xa wa. Le'a Cristo no sakndo' xa wa ngut, ta we'e le'a bega lá nsabndo' gaw dub ta'a tal le'a ta wa utsabgix ltsa'a bega wa. ¹⁶ Tal le'a bexa no nak xmen Cristo gab le'a ta ndun bega wa ta lid le'a nak, yá gunta bega ta wa. ¹⁷ Le'a lak nibe'e Dios beuna, le'a ta ndaw beuna no ta ndo beuna na'anpa ta nsak. Le'a ta nsak wa ndi ta ndun beuna ta utsin nak, no wen nchono beuna be ltsa'a beuna, nsea nten ladna beuna, lak nsa'a Espíritu ten Dios. ¹⁸ Le'a tal ton bexa li gun ti'in ndo' Cristo, le'a Dios isak ladna lak nak bexa wa no gab be men le'a bexa wenka nak.

¹⁹ Le'a beuna nsabndo' gunta ta gun wen yoono beuna be ltsa'a beuna no ta gakno bexa wa. ²⁰ Lá ula'a bega le'a ta ndaw bega wa utsabgix stub xmen Cristo. Le'a itea be ta ndaw be men wa umbi'i nak ndo' Dios, parea tal le'a ta ndaw beuna gun le'a stub xa gaila' ndo' ta ugap, le'a beuna lá nsabndo' gaw ta wa. ²¹ Mas wen lá gaw beuna be'al, no ni lá goo beuna ta nsudna men, no ni lá gun beuna ni stub ta'a, tal le'a ta wa utsabgix stub xa, natal lá utsin yoo ladna xa, natal gach ladna xa. ²² Le'a ta ndanbe'e bega cuent ten be ta ndee wa, le'a ta wa le'atsa bega uni'í nsea Dios. Uzhe'eb wen yoo ladna bexa na uni'í len lado'o na le'a utsin ndun ndo' Dios. ²³ Ná le'a tal ton gaw dub ta'a ndanbe'e xa lá nsabndo' gaw xa, le'a ta wa dub ke geal le'a xa na'anpa ndun lak ndanbe'e xa len lado'o xa. Le'a itea be ta ndun bega tal ndanbe'e bega le'a ta wa lid le'a nak, le'a ta wa dub ke ndo' Dios.

15

¹ Ta we'e le'a beuna na mas nyakbe'ena di'izh ten Dios nsabndo' mas gap beuna mod ndo' bexa tilaw ndangea ladna Cristo. Lá ukwa'an beuna be ta isak ladna le'atsa beuna. ² Le'a kadga beuna nsabndo' gakno be ltsa'a na ndontsa mas ige' ladna bexa Dios. ³ Le'a Cristo na'anpa ukwa'an ta nladtsa xa, le'a lak nkeani'i di'izh ten Dios le'a xa ndab ndo' Dios: "Le'a gor na nisi bexa go, le'a na' no kwea' nyo'o ladna." ⁴ Le'a be di'izh ten Dios nkea polta, le'a ta wa nkeani'i ndontsa uluu-yá beuna xte'e mas uxik beuna, no lá gach ladna beuna ndenkea' beuna gal uso' beuna ta usa'a Dios. ⁵ Le'a Dios le'a ndun le'a beuna nxik, no lá ndach ladna beuna. Nat na'ab na' ndo' xa wa gun xa dubtsa gak bega lak nlad Cristo Jesús, ⁶ ndontsa dubtsa gab bega le'a Dios uzhe'eb dub Dios si'il, xa na le'a nak Xus Jesucristo Xwan beuna.

Bexa na'anpa xa Israel wa no ige' ladna Cristo

⁷ Le'a lak utsin nak Cristo ndo' beuna, no ligat utsin gok bega ndo' be ltsa'a bega. We'e le'a be men gab le'a Dios uzhebpa wen nak. ⁸ Le'a na' ndáp le'a Cristo Jesús mbi'id ndo' gizhliyo ndontsa gakno xa bexa Israel, mluu xa le'a Dios sbe'en gealngea ndadi'izh, ndunka Dios ta ndab xa ndo' be usan gox polta ten bexa wa. ⁹ No mbi'id Cristo ndontsa le'a bexa na'anpa xa Israel usa'a xno ndo' Dios ta na nlats ladna Dios bexa, lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a:

Le'a na' gáp ndo' bexa na'anpa xa Israel le'a go
le'a nak Dios.

No golto'o na' ndo' go.

¹⁰ No nkeani'i di'izh ten Dios ndab-a:

Le'a bego bexa na'anpa xa Israel,
bten ladna bega lak nten ladna be xmen
Dios.

¹¹ No nkeani'i-yá:

Bsa'a bega xno ndo' Dios, itea bego xa na'anpa
xa Israel.
Bidi'izh bega xte'e si'il nak xa, bego xa itea
be nacion.

¹² No stub ta'a mke'a Isaías ndab-a:

Gal zha ilen dub xa lat be xin Isaí,
gak xa xa nibe'e bexa na'anpa xa Israel.
We'e le'a bexa wa ige' ladna xa.

¹³ Le'a Dios le'a nak xa na usa'a itea be ta wen
ndenkea' beuna. Nat na'ab na' ndo' xa gun xa
uzhe'eb iten ladna bega no wen yoono bega be
ltsa'a bega, bego na ndangea ladna xa wa. Li
ndontsa juers ten Espíritu ten Dios le'a bega mas
gungea ladna le'a Dios usa'aka ta ndab xa wa.

Ti'in ndun Pabl

¹⁴ Bego nak beuna xmen Cristo, le'a na' uníka
le'a bega uzhe'eb wen nak, no uni'í bega sian
ta'a gast gun bega gan utenxe'a bega be ltsa'a
bega. ¹⁵ Ná le'a na' ndee ngop valor mke'a na'
ta ndee wa, ndontsa lá yalad bega-yá. Le'a Dios
uzhe'eb wen ndanno na', ¹⁶ mti xa na' gun na'

ti'in ten Jesucristo lat bexa na'anpa xa Israel, ndadi'izh na' di'izh wen ten Dios ndo' bexa, ndontsa gak bexa cuent dub xnab isak ladna Dios, no utsambi'i Espíritu ten Dios lado'o bexa.

¹⁷ Le'a ta na nak na' xmen Cristo Jesús le'a na' nten ladna ndun na' ti'in ndo' Dios. ¹⁸ Lá ndadi'izh na' be ta ndun na', le'a na' ndi ndadi'izh ta mbinno Cristo na'. Le'a bexa na'anpa xa Israel mxobgek ndo' Dios gor na mbi'ín bexa ta ndadi'izh na' no uni'i bexa be ta ndun na', ¹⁹ be uyón mbin na' juers ten Espíritu ten Dios. Ta we'e le'a di'izh wen ten Cristo mte'achso itea lad, gast Jerusalén nsea gast región Ilírico. ²⁰ Le'a na' mbin juers mbidi'izh na' di'izh ten Cristo sa biseata go'ón bexa-yá, cuent dub xa ndande'e ni'i na'anpa gunde'e xa-yá tso'o ta mtexan xa'aga men. ²¹ Le'a ta wa lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a:

Le'a bexa ncho sa na na'anpa ngen cuent ten xa,
gal dub wizh le'a bexa igondo' xa wa.
No bexa na gol go'ón di'izh ten xa wa,
le'a bexa wa yakbe'ena-yá.

Pabl nlad ya' gezh Roma

²² Le'a ta na li ndun na' ti'in wa, ta we'e gast nat bi lá yo'o gan gal ina' na' bega. ²³ Parea le'a nat le'a na' yá msando' ti'in ndun na' sa ndee, no sianla li'in nlad na' gal ina' na' bega. ²⁴ Ta we'e le'a zha na gaa na' España, iti'id na' sa ncho bega, yono na' bega dub nde'ep. We'e gakno bega na' nes gaa na' España. ²⁵ Parea le'a na' ned Jerusalén gaa, goo na' ta gakno be xmen Cristo sa wa. ²⁶ Le'a ta wa med myunjunt

bexa Macedonia no bexa Acaya, ta ika'a bexa uban nak ncho lat be xmen Cristo gezh Jerusalén.

²⁷ Le'a bexa wa mten ladna msa'a bexa ta wa. Le'a ta wa dub ta lika nsabndo' gun bexa, geal le'a bexa Israel mluu di'izh ten Dios ndo' bexa be gezh xa'aga wa. Ta we'e le'a bexa wa liga nsabndo' usa'a ta nki'in bexa Israel wa. ²⁸ Le'a tso'o na yun na' cuent med wa, gal ina' na' bega nes gaa na' España. ²⁹ Le'a na' uní le'a gor na ilayal na' wats bega, le'a Cristo gun uzhebpa wen yoo ladna beuna.

³⁰ Le'a bego nak beuna xmen Cristo, le'a ta na nge' ladna beuna Jesucristo Xwan beuna, no ta na nkwea' ladna beuna be ltsa'a beuna lak nsa'a Espíritu ten Dios, ta we'e gáp na' ndo' bega inab bega ndo' Dios gakno xa na', ³¹ ndontsa na'an xta'an gunno bexa Judea na', bexa lá ndangea ladna Cristo. No unab bega ndo' Dios iten ladna be xmen Dios ndencho Jerusalén gor na yun na' cuent med wa. ³² We'e tal le'a Dios nlad, le'a na' ilayal wats bega, no iten lad na' zha wa, no une na' lat bega. ³³ Le'a Dios, xa ndun wen nyo'o ladna beuna, ula'ach iteanak bego ba'. Lika gak-a.

16

Pabl nidi'izh ndo' pla bexa

¹ No ndáp na' ndo' bega ta wen nak Febe, dub xagots no nak xmen Cristo, le'a xa no ndakno be xmen Cristo gezh Cencrea. ² Utsin gok bega ndo' Febe wa gor ilansea' xa sa ba', lak nsabndo' gak bega ndo' itea bexa nak xmen Cristo. Gokno bega

xa guni'i xta'an nki'in xa, le'a xa ndakno na' lak ndakno xa kwa'ad be men.

³ Unidi'izh bega ndo' Priscila nsea ndo' Aquila sakndo' na', bexa ndunno na' ti'in ten Cristo Jesús. ⁴ Le'a bexa wa ngokno na' dub gor ngi rages ngat na', ni lá ndanbe'e bexa le'a bexa nogasat. Ta we'e nsa na' xno ndo' bexa. No liga le'a bexa na'anpa xa Israel, bexa no nak xmen Cristo, nsa'a xno ndo' bexa wa. ⁵ No unidi'izh bega ndo' be xmen Cristo nzhealbe ta lid Priscila no Aquila wa.

Nsea unidi'izh bega ndo' Epeneto dub xa nkwea' lad na', xa ned mge' ladna Cristo región Acaya. ⁶ No unidi'izh bega ndo' Marí, xa uzhebpa ndun ti'in lat bega. ⁷ No unidi'izh bega ndo' Andrónico no ndo' Junias, bexa no nak xa Israel. Le'a bexa wa ukeano na' litgi'ib, no uzhe'eb wen ndun bexa ti'in ten apostol. Le'a bexa wa ned mbingea ladna Cristo ndo' na'.

⁸ No unidi'izh bega ndo' Amplias dub xa nkwea' lad na', xa no nak xmen Cristo. ⁹ No unidi'izh bega ndo' Urbano, xa no ndun Its'a'a ti'in ndun na' ndo' Cristo Jesús. No unidi'izh bega ndo' Estaquis xa nkwea' lad na'. ¹⁰ No unidi'izh bega ndo' Apeles, xa wen ndun ti'in ten Cristo. No unidi'izh bega ndo' bexa ncho ta lid Aristóbulo. ¹¹ No unidi'izh bega ndo' Herodión xa no nak xa Israel, no ndo' bexa ncho ta lid Narciso, bexa ndangea ladna Cristo. ¹² No unidi'izh bega ndo' Trifena no ndo' Trifosa, be xagots ndun ti'in ten Cristo. No unidi'izh bega ndo' Pérsida xa no nak amig ten na', dub xagots uzhebpa ndun ti'in ten Cristo. ¹³ No unidi'izh

bega ndo' Rufo, dub xa na mti Dios, nsea ndo' xna'a xa, le'a na' nkwea' ladna xa cuentta xna'a na'. ¹⁴ No unidi'izh bega ndo' Asíncrito nsea ndo' Flegonte nsea ndo' Hermas nsea ndo' Patrobas nsea ndo' Hermes nsea ndo' bexa ncho wats bexa, bexa no nak xmen Cristo. ¹⁵ No unidi'izh bega ndo' Filólogo nsea ndo' Julia nsea ndo' Neroe nsea ndo' bsan xa no ndo' Olimpas nsea ndo' itea bexa ncho wats bexa wa, bexa no nak xmen Cristo.

¹⁶ Unidi'izh bega ndo' be ltsa'a bega wa lak ta na nluu le'a bega nkwea' ladna bexa. Le'a itea be xmen Cristo ndencho sa ndee no nlad inidi'izh ndo' bega.

¹⁷ Bego nak beuna xmen Cristo, le'a na' na'ab ndo' bega gap bega cuent ndo' bexa nlad uteltsa'a bega, le'a bexa wa nluu be ta xa'aga ndo' lak mtsidla bega wa. Le'a na' gáp ndo' bega lá uchealtsa'a bega bexa wa. ¹⁸ Le'a bexa li nak wa na'anpa ndun ti'in ten Jesucristo Xwan beuna, ndi nkwa'an bexa sbe'en ta nladtsa bexa, ndadi'izh bexa be di'izh chul no be di'izh ugu'ud nak, ndontsa ukwi'inno bexa be men lá nyakbe'ena. ¹⁹ Le'a ta na nxobgek bega ndo' Dios wa uzheppa ngen itea lad, ta we'e ntienno lad na' bega. Ná le'a na' nlad list gak bega gun bega ta wen, no umbi'i gak bega ndo' be ta ugap. ²⁰ Le'a Dios, xa ndun wen yoo ladna beuna wa, sken usundats maxu'u xan ndats bega. Na'ab na' ndo' Jesucristo Xwan beuna mas uzhe'eb utsin gunno xa bega.

²¹ Le'a Timoteo, xa na no ndunno na' ti'in, no nlad inidi'izh ndo' bega. No liga le'a Lucio no

Jasón no Sosípater, bexa Israel bexa Itsa'a na' nogá nlad inidi'izh ndo' bega.

²² Le'a na' Tercio, xa na le'a nsobuke'a git ndee sakndo' Pabl, no nidi'izh na' ndo' bego nak beuna xmen Cristo.

²³ No Gayo nidi'izh ndo' bega. Le'a na' Pabl ncho'o ta lid xa wa, no sa ndee nsa'a xa nzhealbe be xmen Cristo. No Erast xa nchansu med ten gehz ndee nidi'izh ndo' bega. No Cuarto xa no nak xmen Cristo nidi'izh ndo' bega.

²⁴ Na'ab na' ndo' Jesucristo Xwan beuna mas uzhe'eb utsin gunno xa iteanak bega. Lika gak-a.

Ta lult mke'a Pabl ndo' git

²⁵ Le'a Dios le'a sun gan dubtsa kwe bega lak nak di'izh wen ten Jesucristo ta ndadi'izh na'. Le'a di'izh wa ta uga'ach ten Dios ta mluu xa ndo' beuna, dub ta idub polta na'anpa nchando' be men. ²⁶ Ná nat le'a beuna nchando' ta wa lak mke'a be profet polta, bexa mbidi'izh sakndo' Dios. Le'a Dios, xa na nban idub tiemp, unibe'e ndo' bexa wa li ukea bexa, ndontsa gungea ladna itea be men Dios no uxobgek bexa ndo' Dios.

²⁷ Nat le'a juers ten ta ndun Jesucristo le'a beuna gab le'a Dios ndon le'a xa ndák, no le'akama xa nak Dios idub tiemp. Lika nak-a.

**Be di'izh nsa'a gealnaban
Zapotec, San Vicente Coatlán: Be di'izh nsa'a
gealnaban New Testament**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, San Vicente Coatlán

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

21c20591-ea7e-5ff5-b188-539398faf46d